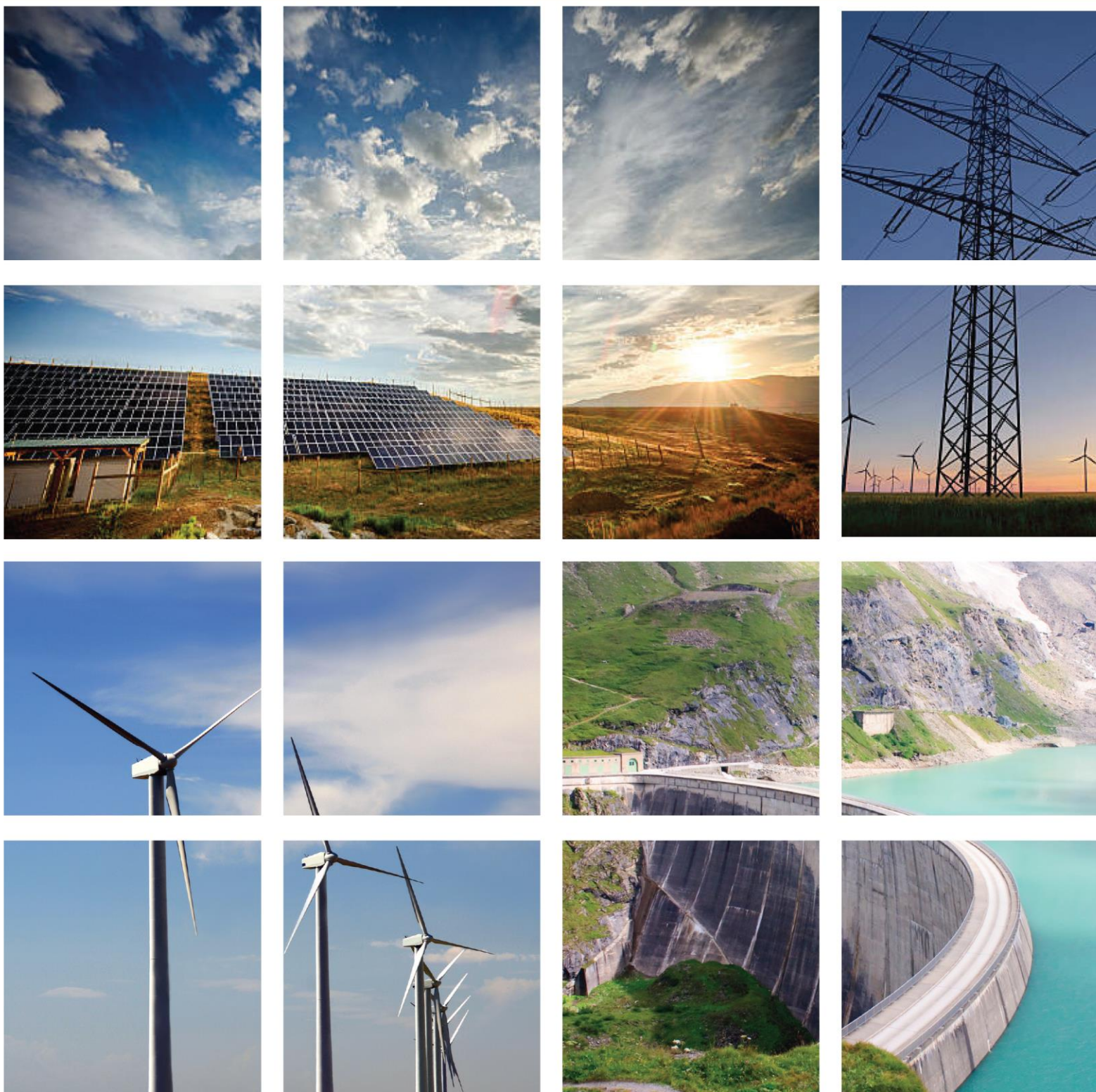

ВОДИЧ ЗА ИНВЕСТИТОРЕ

ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИ

Ставови изнесени у овом документу не одражавају нужно ставове Америчке агенције за међународни развој или Владе Сједињених Америчких Држава.

Информације садржане у овом документу су осмишљене тако да пруже корисне информације о презентираним темама. Овај документ није замјена, нити може бити замјена за професионалне правне савјете, законе и/или подзаконске текстове. Читаоци требају имати на уму да су поступци и закони описани у овом документу подложни измјенама.

USAID EIA се захваљује члановима радних група који су својим радом допринијели квалитети овог документа. Било нам је задовољство сарађивати са вама.

USAID EIA се такођер захваљује и *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH* за подршку пружену током израде овог документа.

Документ подржан од стране:

1. СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

БД	Брчко дистрикт Босне и Херцеговине
БиХ	Босна и Херцеговина
ОДС	Оператор дистрибутивног система
ОИЕ	Обновљиви извори енергије
МИЕР	Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске
РС	Република Српска
РЕРС	Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске

2. САДРЖАЈ

1. СПИСАК СКРАЋЕНИЦА.....	4
2. САДРЖАЈ.....	5
3. УВОД.....	7
4. ДОЗВОЛЕ И ПОСТУПЦИ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА У РС	10
4.1. СХЕМАТСКИ ПРИКАЗ СВИХ ДОЗВОЛА И НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА У РС	10
4.2. ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ.....	11
4.3. ГРАЂЕВИНСКА ДОЗВОЛА.....	14
4.4. УПОТРЕБНА ДОЗВОЛА.....	17
4.5. ОСТАЛЕ ДОЗВОЛЕ	21
4.6. КОНЦЕСИЈЕ.....	22
4.7. ВОДОПРАВНИ АКТИ	28
4.7.1. ВОДНЕ СМЈЕРНИЦЕ	31
4.7.2. ВОДНА САГЛАСНОСТ	32
4.7.3. ВОДНА ДОЗВОЛА.....	34
4.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	36
4.8.1. ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	36
4.8.2. ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА	43
4.9. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ	47
4.9.1. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ПРЕНОСНУ МРЕЖУ	47
4.9.1.1. НАЧЕЛНА САГЛАСНОСТ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ.....	48
4.9.1.2. УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧАК.....	49
4.9.1.3. ОДОБРЕЊЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ	50
4.9.2. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ	52
4.9.2.1. САГЛАСНОСТ ОДС-а НА ЛОКАЦИЈУ	53
4.9.2.2. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ	53
4.9.2.3. УГОВОР О ПРИКЉУЧЕЊУ	55
4.9.2.4. ПРВО ПРИВРЕМЕНО ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ.....	56
4.9.2.5. УГОВОР О ПРИСТУПУ ДИСТРИБУТИВНОЈ МРЕЖИ	58

4.9.2.6. ТРАЈНО ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ	58
4.9.2.7. ДЕКЛАРАЦИЈА О ПРИКЉУЧКУ	59
4.10. ДОЗВОЛА ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА	60
4.11. ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	64
4.12. ОСТВАРИВАЊЕ ПОДСТИЦАЈА	69
4.12.1. ПРЕЛИМИНАРНО ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ	71
4.12.2. ПРЕДУГОВОР О ПОДСТИЦАЈУ	74
4.12.3. СЕРТИФИКАТ ЗА ПРОИЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ	75
4.12.4. ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ	80
4.12.5. УГОВОР О ОТКУПУ ИЛИ ПРЕМИЈИ	82
4.13. РЕГИСТАР ПРОЈЕКТА	83

3. УВОД

Овај Водич намијењен је потенцијалним инвеститорима који желе да инвестирају у изградњу електроенергетских постројења у Републици Српској. У њему се могу наћи информације о поступку, потребним дозволама, надлежним органима, као и друге корисне информације.

Водич објашњава поступак издавања дозвола у РС-у, укључујући кораке које мора подузети инвеститор и документацију коју мора приложити уз захтјев за издавање појединачних дозвола.

Поступци издавања дозвола су по својој природи комплексни у свим земљама. Оно по чему се они разликују јесте лакоћа којом се ти процеси могу идентифицирати. Сврха овог Водича је да допринесе транспарентности поступка исхођења дозвола за изградњу електроенергетских објеката у Републици Српској.

У циљу бољег разумијевања треба имати у виду административно уређење Босне и Херцеговине која се састоји од два ентитета: Федерације Босне и Херцеговине (ФБиХ) и Републике Српске (РС), те Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (БД)¹ [Слика 1].

Слика 1: Административно уређење БиХ

¹ Брчко Дистрикт је засебна административна јединица под јурисдикцијом Босне и Херцеговине.

Органи/институције БиХ имају надлежност за издавање само двије дозволе:

- а) концесије – када су у питању међуентитетски и међудржавни пројекти за које су надлежна одговарајућа министарства и државна Комисија за концесије;
- б) прикључење на преносну мрежу за коју је надлежан “Електропренос БиХ”.

Све остале дозволе за изградњу електроенергетских постројења прибављају се на нивоу ентитета Републике Српске гдје је надлежност подијељена између ентитетског и општинског нивоа.

Поступак изградње електроенергетског објекта у Републици Српској групише се око исхођења три “основне” дозволе из области грађења, а то су:

- 1) Прибављање локацијских услова;
- 2) Прибављање грађевинске дозволе;
- 3) Прибављање употребне дозволе.

Све остале дозволе и сагласности прибављају се у поступцима исхођења неке од ове три главне дозволе и приликом описа сваке од посебних дозвола бит ће наглашена надлежна институција или управни орган за ту дозволу.

Такођер ће бити обрађене процедуре за прибављање дозвола за остваривање права на подстицај за постројења која користе обновљиве изворе енергије и ефикасна когенеративна постројења.

Имајући у виду административно уређење Босне и Херцеговине и законима утврђене надлежности, у овом Водичу обрађене су све дозволе и управни поступци који се одвијају на нивоу РС. Поступци и дозволе потребне за изградњу електроенергетских објеката у Федерацији БиХ, обрађени су у засебном Водичу.

Генерално основни кораци које инвеститор мора предузети прије предузимања било каквих активности на прибављању дозвола су:

- Идентификовати надлежности/надлежне органе за изградњу,
- Утврдити потребу прибављања концесије за изградњу електроенергетског постројења,
- Извршити провјеру просторно-планске документације у циљу сагледавања баријера за изградњу објекта. Провјера просторно-планске документације врши се код органа надлежног за послове просторног уређења и грађења² на локацији на којој ће се налазити планирани енергетски објекат. Ови подаци су најчешће доступни и у опшинским службама надлежним за просторно уређење и урбанизам, гдје се инвеститор може упознати са свим специфичностима грађења на жељеној локацији као што су: намјена земљишта, предвиђеност објекта у просторним плановима, могућност спајања са комуналном инфраструктуром, итд. Уколико градња објекта није предвиђена или је предвиђена за друге намјене у сарадњи са надлежним органима потребно је сагледати могућност превазилажења проблема и дужину његовог трајања.

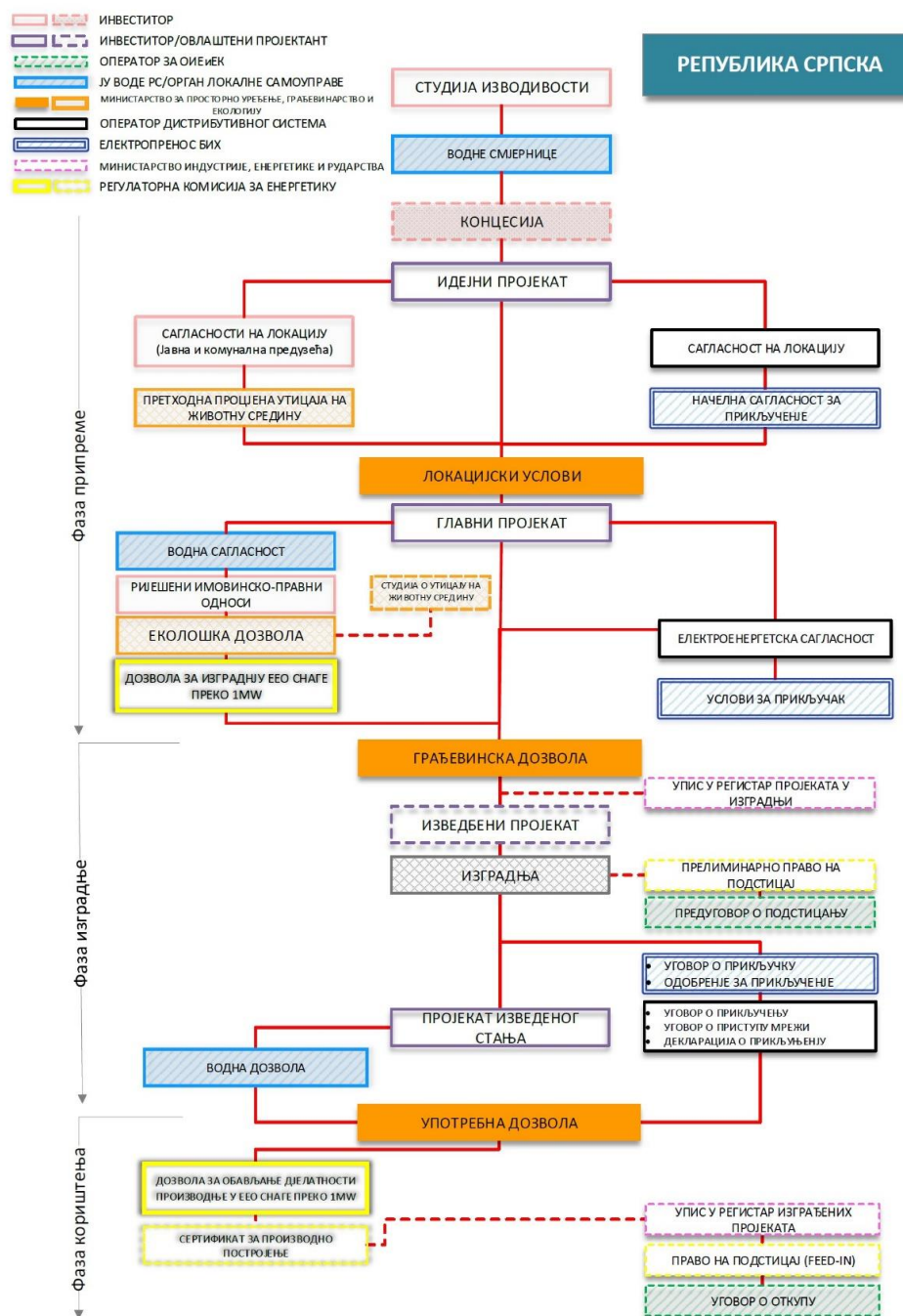
НАПОМЕНА: Квалитетно израђена пројектна документација је кључна за брзо и ефикасно одобравање изградње објекта. Велики број проблема који уобичајено настају у каснијим фазама поступка издавања дозвола узрокован је неадекватном пројектном документацијом.

² Надлежност за доношење просторно-планске документације имају ентитети, кантони и јединице локалне самоуправе (градови и општине), али се информације о просторно-планској документацији у правилу могу најбрже добити у општини на чијој територији се планира градња.

4. ДОЗВОЛЕ И ПОСТУПЦИ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТА У РС

4.1. СХЕМАТСКИ ПРИКАЗ СВИХ ДОЗВОЛА И НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА У РС

На дијаграму испод приказане су све дозволе које могу бити потребне у поступку изградње једног електроенергетског објекта у РС.

Слика 2: Схематски приказ свих дозвола и надлежних институција у РС

4.2. ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ

ШТА СУ ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ?

Локацијски услови су технички и стручни документ који одређује услове за пројектовање и грађење.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА?

У правилу, за издавање локацијских услова за електроенергетске објекте снаге **преко 250 kW** и објекте који се граде на територији двију или више јединица локалне самоуправе, надлежно је **Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију**.

Јединице локалне самоуправе (градови и општине) надлежне су за издавање локацијских услова за електроенергетске објекте на њиховој територији и са инсталисаном снагом **испод 250 kW**.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉАЈУ ЛОКАЦИЈСКИ УСЛОВИ?

Локацијски услови су први документ који се прибавља у поступку изградње енергетских објеката. На дијаграму испод приказан је однос локацијских услова са друге двије главне дозволе из области грађења.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА?

Уз захтјев за издавање локацијских услова за електроенергетске објекте, инвеститор прилаже сљедеће документе:

1.	Урбанистичко-техничке услове и стручно мишљење, ако нема спроведбеног документа просторног уређења, који се достављају у три примјерка
2.	Копију катастарског плана, односно ажурну геодетску подлогу за предложене трасе за инфраструктурне линијске комуналне објекте, овјерене од органа надлежног за послове премјера и катастра
3.	Доказ о легалности постојећег објекта, уколико је ријеч о доградњи, надоградњи и промјени намјене постојећег објекта

4.	Опис објекта
5.	Сагласности на локацију објекта предвиђене у урбанистичко-техничким условима, на основу посебних закона зависно од врсте и намјене објекта (комуналних предузећа која управљају комуналном инфраструктуром, јавних предузећа која управљају јавном инфраструктуром и слично), ако такве сагласности нису садржане у урбанистичко-техничким условима и ако подручје будуће градње није обухваћено спроведбеним документима просторног уређења
6.	Рјешење о утврђивању обавезе спровођења процјене утицаја на животну средину и обиму процјене утицаја, ако је њено спровођење обавезно у складу са посебним прописом
7.	Водне смјернице (ако су потребне за планирани објекат)
8.	Доказ о уплати административне таксе

Сви пратећи документи се прилажу у оригиналу или у овјереној копији.

ШТА СУ УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ?

Урбанистичко-технички услови су стручни документ којим се дефинишу услови за изградњу и кориштење објекта и земљишта.

Урбанистичко-техничке услове може припремати и израдити само правно лице (пројектантске куће) које има одговарајућу лиценцу за израду докумената просторног уређења. Информације о пројектантским кућама које посједују лиценце могу се добити на веб страници³ или у просторијама Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију.

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА?

Након што инвеститор достави захтјев за издавање локацијских услова најприје се провјерава комплетност захтјева и пратећа документација те, уколико је то потребно, тражи се од инвеститора допуна захтјева или достављање додатне документације.

Основ за издавање локацијских услова су спроведбени просторно-плански документи: зонинг план, регулациони план, урбанистички пројекат те план парцелације. Уколико за предметну локацију нису усвојени спроведбени просторно-плански документи онда се локацијски услови издају на основу стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова израђених од стране овлашћеног правног лица које посједује лиценцу за израду докумената просторног уређења.

Локацијски услови издају се у року од **15 дана** од дана комплетирања захтјева.

³ Доступно на: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mgr/Servisi/Pages/default.aspx>

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА?

Локацијски услови важе до измјене важећег или доношења новог спроведбеног просторно-планског документа. Инвеститор има рок од **годину дана** од дана издавања локацијских услова да поднесе захтјев за издавање грађевинске дозволе, у супротном дужан је тражити увјерење од надлежног органа да издати локацијских услови нису промијењени.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Не. Против локацијских услова није дозвољена жалба, али уколико локацијски услови не буду издати у прописаном року, инвеститор може поднијети жалбу као да је захтјев одбијен.

Инспекцијски надзор над издатим локацијским условима врши надлежна урбанистичко-грађевинска инспекција.

4.3. ГРАЂЕВИНСКА ДОЗВОЛА

ШТА ЈЕ ГРАЂЕВИНСКА ДОЗВОЛА?

Грађевинска дозвола је управни акт на основу којег се може започети изградња, доградња, надоградња, реконструкција или санација објекта.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ?

Надлежни орган за издавање грађевинске дозволе, у правилу, бит ће орган који је издао и локацијске услове.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА ГРАЂЕВИНСКА ДОЗВОЛА?

На дијаграму испод приказан је однос грађевинске дозволе са друге двије главне дозволе из области грађења.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ?

Уз захтјев за издавање грађевинске дозволе за електроенергетске објекте, инвеститор прилаже сљедеће документе:

1.	Локацијске услове
2.	Доказ о ријешеним имовинско-правним односима
3.	Уговор о концесији или јавно-приватном партнерству ако се за тражену изградњу даје концесија или закључује уговор о јавно-приватном партнерству у складу са посебним прописима
4.	Главни пројекат у три примјерка
5.	Сагласности на пројектну документацију (противпожарна сагласност, сагласност ЈП Путеви, водна сагласност)
6.	Извјештај о ревизији техничке документације
7.	Извјештај и потврду о нострификацији техничке документације у случају да је главни пројекат израђен по прописима других земаља

8.	Еколошку дозвола ако је потребна или рјешење о одобравању студије утицаја на животну средину
9.	Водну сагласност (ако је потребна за планирани објект)
10.	Електроенергетска сагласност или услови за прикључак у овисности од мреже на коју се објект прикључује (преносна или дистрибутивна)
11.	Пољопривредна сагласност (ако је потребна)
12.	Доказ о уплати накнаде за уређење градског грађевинског земљишта и ренте (ако је потребно)
13.	Сагласност Завода за заштиту културно-историјског и природног наслијеђа Републике Српске на пројектну документацију (уколико се електроенергетски објект налази у заштићеном подручју културно-историјског или природног наслијеђа)
14.	Сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске за крчење шуме и трајну промјену намјене шумског земљишта (уколико се земљиште у земљишноокњижној евиденцији води по култури као шумско земљиште)
15.	Доказе о уплати административне таксе
16.	Други докази по потреби

Сви пратећи документи се прилажу у оригиналу или у овјереној копији.

ШТА СЕ СМАТРА ДОКАЗОМ О РИЈЕШЕНИМ ИМОВИНСКО-ПРАВНИМ ОДНОСИМА?

Доказ о ријешеним имовинско-правним односима у Републици Српској може бити:

- извод из јавне евиденције о некретнинама (ЗК извадак и посједовни лист или лист непокретности);
- уговор или одлука надлежног органа погодна као основ за стицање права власништва или права грађења у корист инвеститора;
- уговор о заједничком грађењу закључен са власником земљишта или некретнине;
- у случају да је земљиште у власништву више лица, доставља се извод из јавне евиденције о некретнинама и уговор о међусобним односима инвеститора и свих сувласника земљишта;
- за објекте од општег интереса, као доказ о ријешеним имовинско-правним односима над земљиштем може се сматрати посебна одлука Владе Републике Српске, која се доноси на основу Закона о експропријацији, а којом се дозвољава улазак у посјед експроприсаних непокретности прије коначности рјешења;
- у случају дате концесије или повјеравања комуналне дјелатности као доказ сматра се уговор закључен са Владом Републике Српске или јединицом локалне самоуправе и уговор о јавно-приватном партнерству закључен са јавним партнером.

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ?

Након што инвеститор достави захтјев за издавање грађевинске дозволе, најприје се провјерава комплетност захтјева и пратећа документација те, уколико је то потребно, тражи се од инвеститора допуна захтјева или достављање додатне документације.

Саставни дио издате грађевинске дозволе чини главни пројекат, који мора бити овјерен потписом и печатом надлежног органа који је издао грађевинску дозволу.

Грађевинска дозвола издаје се у року од **15 дана** од дана комплетирања захтјева.

НАПОМЕНА: Инвеститор је дужан пријавити почетак грађења надлежној урбанистичко-грађевинској инспекцији најкасније осам дана прије почетка извођења радова.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ?

Грађевинска дозвола престаје да важи ако се са изградњом објекта не почне у року од **3 године** од дана правоснажности исте.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Жалба против одлуке градске или општинске службе дозвољена је у року од **15 дана** од дана пријема одлуке. Против одлука Министарства за просторно уређење, грађевинарство или екологију жалба није дозвољена, али је могуће покренути управни спор пред Окружним судом у Бањој Луци у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

4.4. УПОТРЕБНА ДОЗВОЛА

ШТА ЈЕ УПОТРЕБНА ДОЗВОЛА?

Употребна дозвола је управни акт којим се дозвољава кориштење, односно стављање у употребу изграђеног објекта.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ?

Надлежни орган за издавање употребне дозволе, у правилу, бит ће орган који је издао и грађевинску дозволу.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА УПОТРЕБНА ДОЗВОЛА?

На дијаграму испод приказан је однос употребне дозволе са друге двије главне дозволе из области грађења.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ?

Уз захтјев за издавање употребне дозволе за електроенергетске објекте, инвеститор прилаже сљедеће документе:

1.	Грађевинску дозволу са пројектом изведеног стања
2.	Потврду о извршеном геодетском снимању објекта
3.	Доказ о извршеном снимању подземних инсталација
4.	Сагласности на изведено стање, када је то предвиђено посебним прописима: - сагласност на изведене мјере заштите од пожара (ако је потребно) - водна дозвола (ако је потребно) - сагласност ЈП Пuteви на изведено стање (ако је потребно) - сагласност Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске на изведено стање (ако је потребно)
5.	Изјаву извођача радова о изведеним радовима и условима за одржавање објекта

6.	Извјештај надзорног органа
7.	Енергетски сертификат зграде
8.	Доказ о уплати административне таксе

Сви пратећи документи се прилажу у оригиналу или у овјереној копији.

Сагласности на изведено стање прибављају се само у случајевима када је то потребно. На примјер, уколико се планирани електроенергетски објект налази у оквиру заштићеног културно-историјског или природног наслеђа, онда Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа мора дати сагласност на изведено стање, чиме потврђује да се слаже са изведеним рјешењем. Исто вриједи и за друге потребне сагласности на изведено стање.

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ?

Употребна дозвола може се издати тек након обављеног техничког прегледа објекта (технички пријем). Технички преглед објекта обавља посебна стручна комисија коју формира орган који је издао грађевинску дозволу (општина, град или Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију) у року од **3 дана** од дана пријема комплетираног захтјева за издавање употребне дозволе.

Комисија врши технички преглед објекта у року од **15 дана** од дана подношења комплетног захтјева за издавање употребне дозволе.

Број чланова стручне комисије за технички преглед зависи од врсте и сложености објекта, те од врсте радова који су предмет техничког прегледа, али броји најмање три члана.

Надлежни орган може повјерити вршење техничког прегледа и правном лицу које је лиценцирано за ревизију или израду техничке документације или за грађење, али под условом да то правно лице, односно запослени у том правном лицу, нису обављали послове стручног надзора изградње објекта или учествовали у његовом грађењу.

Инвеститор је дужан да обезбиједи присуство учесника у грађењу⁴ приликом вршења техничког прегледа грађевине. Такођер, инвеститор је дужан да најкасније на дан техничког прегледа комисији за технички преглед достави на увид сљедећу документацију:

- грађевинску дозволу са главним пројектом на основу којег је издата дозвола и пројекат изведеног стања, уколико је израђен;
- доказе о квалитету радова, грађевинских производа и опреме;

⁴ Учесници у грађењу су: инвеститор, пројектант, ревидент техничке документације, извођач и надзорни орган.

- документацију о извршеним испитивањима и резултатима тестирања носивости конструкције, ако се посебним прописима тестирање захтијева;
- грађевински дневник;
- грађевинску књигу, за оне објекте за које је уговорена обавеза њеног вођења;
- књигу инспекција;
- осталу документацију дефинисану посебним прописима у зависности од врсте објекта.

Надлежни орган, или правно лице којем је повјерено обављање техничког прегледа, дужан је да обавијести инвеститора, извођача, надлежну урбанистичко-грађевинску инспекцију и стручну комисију, најкасније **седам дана** прије техничког прегледа.

О обављеном техничком прегледу сачињава се Записник у који се уноси мишљење сваког члана комисије о томе да се изграђени објект може користити или да се морају претходно отклонити утврђени недостаци због којих се употребна дозвола не може издати.

Послије извршеног техничког прегледа Комисија за технички преглед дужна је да у року од **осам дана** након извршеног техничког прегледа сачини Извјештај у писаној форми о резултату техничког прегледа изграђеног објекта.

Уколико се на основу Извјештаја утврди да нема недостатака или да су уочени недостаци отклоњени, надлежни орган дужан је да у року од **осам дана** од пријема Записника изда употребну дозволу.

Ако су током техничког прегледа утврђени одређени недостаци које је потребно отклонити, надлежни орган ће Рјешењем инвеститору наложити отклањање тих недостатака у одређеном року. Након отклањања недостатака, подносилац захтјева дужан је да обавијести надлежни орган и поднесе доказе о отклањању недостатака.

У случају да су сви недостаци отклоњени, надлежни орган издаје употребну дозволу у року од **осам дана** од обављеног поновног техничког прегледа.

НАПОМЕНА: Инвеститор, односно власник објекта, сноси трошкове обављања техничког прегледа.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА УПОТРЕБНЕ ДОЗВОЛЕ?

Употребна дозвола нема рока важења.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Жалба против одлуке градске или општинске службе дозвољена је у року од **15 дана** од дана пријема одлуке. Против одлука Министарства за просторно уређење, грађевинарство или екологију жалба није дозвољена, али је могуће покренути управни спор пред Окружним судом у Бањој Луци у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

4.5. ОСТАЛЕ ДОЗВОЛЕ

Поред основних дозвола за грађење – локацијских услова, грађевинске дозволе и употребне дозволе – за изградњу електроенергетских објеката у Републици Српској потребно је прибавити и низ других дозвола које се исходују у поступку прибављања основних дозвола или су карактеристичне за изградњу електроенергетских објеката.

У наставку слиједи опис ових посебних дозвола и корака за њихово прибављање, као и њихове сврхе.

Посебне дозволе и кораци који се обрађују у наставку су:

- концесије;
- водоправни акти (водне смјернице, водна сагласност и водна дозвола);
- процјена утицаја на животну средину и/или еколошка дозвола;
- прикључење на дистрибутивну мрежу или прикључење на преносну мрежу;
- дозвола за изградњу електроенергетског објекта снаге преко 1MW;
- дозвола за рад за обављање енергетске дјелатности;
- поступак остваривања подстицаја за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације;
- упис пројекта у одговарајући Регистар пројеката.

4.6. КОНЦЕСИЈЕ

ШТА ЈЕ КОНЦЕСИЈА?

Концесија је право обављања привредних дјелатности кориштењем јавних добара, природних богатстава и других добара од општег интереса, као и право на обављање дјелатности од општег интереса.

Ово право уступа се инвеститору на одређено вријеме, за шта он плаћа одговарајућу накнаду.

Међусобна права и обавезе између даватеља концесије (концендента) и инвеститора (концесионара) уређују се посебним **Уговором о концесији**.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈЕ?

Концесија се додјељује или на нивоу државе БиХ или на нивоу ентитета Републике Српске.

За додјелу концесије на нивоу БиХ надлежно је министарство или други орган БиХ које одреди Вијеће министара БиХ да додјељује концесију. За случајеве изградње енергетских објеката, концесија ће се додијелити на нивоу БиХ у случају када се концесионо добро налази на међудржавној граници, као и када се концесионо добро простира на територији ФБиХ и РС⁵.

За додјелу концесије за енергетске објекте на нивоу Републике Српске надлежна је **Влада Републике Српске**. Надлежни орган који води поступак додјеле концесије је **Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске** уз сагласност **Комисије за концесије РС-а**.

ЗА КОЈЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ОБЈЕКТЕ СЕ ПРИБАВЉА КОНЦЕСИЈА?

У Републици Српској концесија је **потребна** за изградњу и кориштење енергетских објеката инсталисане снаге **веће од 250 kW**, те за соларна постројења са фотонапонским ћелијама на земљишту инсталисане снаге **веће од 250 kW**.

Концесија **није потребна** за енергетске објекте на биомасу и биогаз, те за соларна постројења са фотонапонским ћелијама на постојећим објектима, независно од инсталисане снаге.

⁵ Законом је дефинисана надлежност БиХ за додјелу концесије и у секторима који су, по Уставу БиХ и законима БиХ, у надлежности БиХ, и у случају представљања међународног субјективитета БиХ, као и када се концесионо добро простира на ФБиХ и РС и то: за осигурање инфраструктуре и услуга, експлоатације природних ресурса и објеката који служе њиховом искориштавању, финансирању, пројектовању, изградњи, обнови, одржавању и/или руковођењу радом инфраструктуре и за њу везаних објеката и уређаја.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА КОНЦЕСИЈА?

За енергетске објекте за које је потребна, концесија представља прву радњу коју инвеститор подузима, након проведених истражних активности, а прије прибављања локацијских услова.

Законом о концесијама није прецизирана фаза поступка у којој се прибавља концесија, међутим, у складу са прописима из области уређења простора и грађења, прибављање концесије претходи издавању локацијских услова. На дијаграму испод приказан је оквирни редослијед прибављања концесије у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

КАКО СЕ ДОДЈЕЉУЈЕ КОНЦЕСИЈА ЗА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ОБЈЕКТЕ?

У Републици Српској постоје три начина тј. поступка додјеле концесије:

- 1) Покретање поступка од стране надлежног органа (јавни позив);
- 2) Иницијатива заинтересованог лица;
- 3) Преговарачки поступак.

КАКАВ ЈЕ ПОСТУПАК ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈЕ ПОКРЕНУТ ОД СТРАНЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Додјела концесије у случају иницијативе надлежног органа врши се путем **јавног позива**. Одлуку о расписивању јавног позива доноси Влада РС-а, а сам јавни позив расписује **Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске**, као надлежни орган. Комисија за концесије РС-а даје сагласност на документацију за јавни позив.

Прије доношења одлуке и расписивања јавног позива, надлежни орган врши консултације и прибавља мишљења других органа, јавних предузећа и других институција која су потребна за додјелу концесије. Такођер, прибавља се и мишљење јединице локалне самоуправе (општине или града) на чијој територији ће се обављати концесиона дјелатност.

У наставку поступка, надлежни орган припрема **Студију оправданости додјеле концесије** или тражи од понуђача у јавном позиву да израде и приложе ову Студију.

Јавни позив за додјелу концесије објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, једном дневном листу који је доступан на цијелој територији Републике Српске и на интернет страници надлежног органа⁶ и Комисије за концесије Републике Српске⁷.

У јавном позиву садржане су све информације о начину учествовања понуђача у јавном позиву, као и о документацији коју је потребно доставити. Јавни позив обавезно садржи **рок и адресу** за достављање понуда као и **датум, вријеме и мјесто отварања** приспјелих понуда.

Отварање и оцјењивање понуда врши Комисија за концесије РС-а која је дужна да у року од **30 дана** (ако је ријеч о сложенијем предмету концесије, изнимно се може утврдити и дужи рок, али не дужи од **60 дана**) од дана отварања понуда достави Влади РС-а и надлежном органу извјештај о проведеном поступку, са образложеном ранг листом понуђача и приједлогом Рјешења о избору најповољнијег понуђача и додјели концесије.

Влада РС-а (концедент) одлучује о избору најповољнијег понуђача и додјели концесије у року од **30 дана** (ако је ријеч о сложенијем предмету концесије, овај рок се изнимно може продужити за доданих **30 дана**) од дана пријема приједлога Рјешења од Комисије за концесије РС-а.

Влада РС-а доноси Рјешење о избору најповољнијег понуђача и додјели концесије које објављује у “Службеном гласнику Републике Српске” и на интернет страници надлежног органа. Против овог Рјешења може се покренути **управни спор**.

КАКАВ ЈЕ ПОСТУПАК ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈЕ ПРЕМА ИНИЦИЈАТИВИ ЗАИНТЕРЕСОВАНОГ ЛИЦА?

У случају да није расписан јавни позив за додјелу одређене концесије, инвеститор може сам покренути иницијативу за додјелу концесије тако што ће поднијети захтјев надлежном органу, тј. **Министарству индустрије, енергетике и рударства Републике Српске**.

Захтјев за додјелу концесије треба да садржи:

1.	Основни подаци о подносиоцу иницијативе
2.	Опис предмета концесије, локација, економска оправданост улагања, начин обезбјеђења средстава, обим кориштења, опис услуга и радова и кратак опис идејног рјешења пројекта
3.	Извод из просторно-планске документације и доказ о стању у јавним евиденцијама о непокретностима (катастар и ЗК извадак)

⁶ Веб страница Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике српске: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mper/Pages/default.aspx>

⁷ Веб страница Комисије за концесије Републике Српске: <http://koncesije-rs.org/lat/>

4.	Начин рјешавања имовинско-правних односа
5.	Други елементи зависно од предмета концесије

Уз иницијативу за додјелу концесије може се доставити и **студија економске оправданости**, али није неопходно с обзиром да се на основу достављених података врше консултације са другим надлежним органима и институцијама. Након расписивања јавног позива и подносилац иницијативе обавезан је да достави понуду са студијом економске оправданости чије ће се техничко рјешење евентуално морати кориговати по захтјеву неког надлежног органа или јавног предузећа.

Након примања захтјева, надлежни орган врши консултације и прибавља неопходна мишљења од других органа, локалне заједнице и јавних предузећа у року који законски не може бити дужи од **60 дана од дана подношења иницијативе**.

Уколико надлежни орган на основу свих ових података оцијени да постоји **јавни интерес за додјелу концесије**, додјела концесије наставит ће се кроз поступак јавног позива, а подносилац иницијативе за додјелу концесије позива се писаним путем да учествује у том поступку.

Подносиоцу самоиницијативне понуде додјељује се бонус за понуђено рјешење у износу до **10%** по свим критеријима за вредновање понуда.

ШТА ЈЕ ПРЕГОВАРАЧКИ ПОСТУПАК?

Преговарачки поступак додјеле концесије је посебан поступак који се проводи као изузетак у тачно одређеним случајевима:

- 1) Ако је понуђач јавно предузеће које обавља дјелатност од општег интереса, а чија дјелатност је предмет концесије у складу са Законом;
- 2) Ако је ријеч о провођењу закључених споразума Владе или јавних предузећа, који се односе на реализацију предмета концесије у складу са Законом;
- 3) Ако је ријеч о продужењу рока на који је додијељена концесија.

У наведеним случајевима, преговарачки поступак започиње након што заинтересовани понуђач достави понуду за додјелу концесије, **заједно са Студијом оправданости додјеле концесије**.

Након тога, Влада посебном одлуком утврђује минимум техничких, економско-финансијских, правних и других услова, који су обавезујући за надлежни орган, као и рок за спровођење преговарачког поступка.

Прије провођења преговарачког поступка, Комисија за концесије РС-а даје претходну сагласност на достављену Студију економске оправданости додјеле предметне концесије.

Надлежни орган има рок од **60 дана** од дана provedбе преговарачког поступка да Влади РС-а достави извјештај о преговарачком поступку, приједлог Рјешења о додјели концесије

и приједлог Уговора о концесији. Комисија за концесије РС-а даје сагласност на приједлог Уговора о концесији.

ШТА ЈЕ СТУДИЈА ЕКОНОМСКЕ ОПРАВДАНОСТИ ДОДЈЕЛЕ КОНЦЕСИЈЕ?

Студија економске оправданости додјеле концесије је посебна студија која садржи техничку, финансијску, економску, еколошку и правну анализу на основу које се оцјењује оправданост додјеле концесије.

Студију економске оправданости може израдити правно лице које посједује одговарајућу дозволу/лиценцу за пројектовање и то правно лице је одговорно за тачност података наведених у Студији.

Нарочито, Студија економске оправданости треба да има сљедећи садржај:

1.	Увод: циљеви инвестирања, основни подаци о инвеститору и ауторима Студије, кратак приказ основних елемената и резултата претходне Студије оправданости
2.	Опис планираног објекта: просторна локација објекта, функција објекта, значај објекта у систему или мрежи, планирани вијек пројекта
3.	Оцјена развојних могућности инвеститора: општи подаци о инвеститору (назив, сједиште, дјелатност, референце), анализа и оцјена досадашњег развоја
4.	Анализа продајног тржишта: основне карактеристике производа или услуга, анализа тражње, анализа понуде, процјена могућности продаје
5.	Приказ идејних пројеката: програм производње или услуга, процес израде идејних пројеката, приказ идејног технолошког пројекта, приказ идејног архитектонско-грађевинског пројекта, приказ идејних пројеката инсталације (електро, термо, хидро, гас и др.)
6.	Анализа набавног тржишта: опис и карактеристике потребних инпута, подаци о производњи и потрошњи потребних инпута у РС-у и у свијету, процјена могућности набавке потребних инпута, оцјена могућности супституције потребних инпута, прогноза набавних цијена
7.	Просторни и локацијски аспекти: усаглашеност са просторним и урбанистичким плановима, посљедице расељавања и експропријације, просторне посљедице раздвајања цјелина, утицај на просторни и урбанистички развој подручја, анализа макролокације, анализа микролокације, избор и оцјена подобности локације
8.	Анализа животне средине и заштите на раду: анализа утицаја инвестиције на животну средину, приједлог мјера заштите животне средине, оцјене еколошке подобности, анализа утицаја производње на раднике, приједлог мјера заштите на раду
9.	Анализа организационих и кадровских аспеката: приједлог макроорганизације, приједлог микроорганизације, организовање и функционисање производње и других функција, одређивање потребних кадрова, обука, специјализација и усавршавање кадрова, обезбјеђење постојећих кадрова

10.	Анализа изводивости и динамика реализације пројекта: анализа могућности извођења пројекта, фазе и етапе извођења пројекта, термински план реализације пројекта, динамика улагања базирана на терминском плану, динамика улагања по намјени, организација и систем управљања реализацијом пројекта
11.	Економско-финансијска анализа: прорачун потребних улагања у основна средства и обртна средства, извори финансирања и обавезе према изворима, обрачун резултата пословања (укупан приход, материјални трошкови, амортизација, плате), биланс успјеха пројекта, финансијски ток пројекта, економски ток пројекта, друштвени ток пројекта
12.	Финансијско (комерцијална) оцјена: статичка оцјена (показатељи ефикасности и опремљености), динамичка оцјена (нето садашња вриједност, јединична нето садашња вриједност, интерна стопа рентабилности, рок враћања, оцјена ликвидности)
13.	Друштвена оцјена: друштвена нето садашња вриједност, економска стопа приноса, учинак на запосленост, дисконтовани нето девизни ефекат, квалитативни показатељи, цост-бенефит анализа
14.	Оцјена у условима неизвјесности: статичка оцјена (метода прага рентабилности пројекта), динамичка оцјена (анализа осјетљивости, анализа вјероватноће)
15.	Закључак: закључна разматрања, закључна оцјена пројекта

ШТА ЈЕ КОНЦЕСИОНА НАКНАДА?

Концесиона накнада је новчана накнада коју инвеститор плаћа за право обављања концесионе дјелатности те се утврђује на основу прописаних критерија.

Концесиона накнада састоји се из:

- 1) Накнаде за уступљено право која се плаћа једнократно при закључењу уговора о концесији;
- 2) Концесионе накнаде за кориштење електроенергетских објеката која се плаћа након пуштања објекта у комерцијални рад.

Концесиона накнада изражава се процентуално по произведеном киловат-сату електричне енергије.

КОЛИКИ ЈЕ ПЕРИОД ТРАЈАЊА КОНЦЕСИЈЕ?

Период трајања концесије одређује се у **Уговору о концесији**, али законски не може бити дужи од **50 година**.

Период концесије се може продужити само у преговарачком поступку, с тим да укупно трајање концесије не може бити дуже од 50 година.

4.7. ВОДОПРАВНИ АКТИ

ШТА СУ ВОДОПРАВНИ АКТИ?

Водоправним актима се прописује начин остваривања права на искориштавање вода. То су управни документи који се на захтјев инвеститора издају у облику Рјешења или Закључка за вршење одређених активности које могу имати утицаја на воде (нпр. захватање вода, испуштање отпадних вода, кориштење воде за производњу електричне енергије).

Постоје три врсте водоправних аката које инвеститор мора прибавити уколико ће у планираном објекту вршити неку од активности која може имати утицаја на воде. То су:

- 1) Водне смјернице;
- 2) Водна сагласност;
- 3) Водна дозвола.

ЗА КОЈЕ АКТИВНОСТИ СУ УВИЈЕК ПОТРЕБНИ ВОДОПРАВНИ АКТИ?

Уколико ће се у планираном објекту вршити нека од активности наведена у табели испод, обавезно је прибављање водних аката.

1.	Захватање воде у свим привредним гранама и дјелатностима, а нарочито за: - Индустрију и енергетику - Пољопривреду - Водоопскрбу - Услугне дјелатности које у технолошком поступку користе воду - Туристичке дјелатности
2.	Испуштање отпадних вода у површинске воде
3.	Вјештачко прихрањивање подземних вода
4.	Дислоцирање и вађење материјала из водотока
5.	Изградња објеката за искориштавање хидроенергије
6.	Трајно подизање нивоа воде и, као резултат тога, плављење земљишта
7.	Изградња објеката за заштиту од поплава
8.	Изградња саобраћајница (путних и жељезничких), укључујући и шумске путеве
9.	Изградња моста или неког другог објекта изнад, поред водотока, у водотоку или водном земљишту
10.	Изградња или уређење депонија отпада
11.	Покретање поступка додјеле концесија
12.	Промет опасних материја као и производа од тих материја који након употребе доспијевају у воде

Поред активности наведених у табели изнад, водоправни акти се такођер издају и за следеће врсте активности које могу:

1.	Привремено или трајно нарушити квалитет вода или ометати побољшање њиховог постојећег квалитета
2.	Штетно утицати на акватичне и полу-акватичне екосистеме
3.	Повећати ризик од поплаве или ерозије
4.	Значајно смањити квалитет вода, промијенити морфологију водотока, ометати кориштење површинских вода за рекреацију и др.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДОПРАВНИХ АКТА?

Надлежни органи за издавање водоправних аката су **Јавна установа “Воде Српске”** и **јединице локалне самоуправе (градови и општине)**.

Јавна установа “Воде Српске” је надлежна за издавање водоправних аката за следеће активности:

1.	Захватање воде у количини од 5 и више литара у секунди
2.	Испуштање отпадних вода насеља
3.	Испуштање технолошких отпадних вода у површинске воде
4.	Вјештачко прихрањивање подземних вода
5.	Хидроелектране за производњу електричне енергије
6.	Све акумулације на простору Републике Српске
7.	Дислоцирање и вађење материјала из водотокова
8.	Изградња објеката за заштиту од поплава или других постројења за заштиту од вода
9.	Додатно, јавна установа “Воде Српске” надлежна је и за активности које могу: - Привремено или трајно нарушити квалитет вода или ометати побољшање њиховог постојећег квалитета - Штетно утицати на акватичне и полу-акватичне екосистеме - Повећати ризик од поплаве или ерозије - Значајно смањити квалитет вода, промијенити морфологију водотока, ометати кориштење површинских вода за рекреацију и др.

Јединице локалне самоуправе (градови и општине) издају водоправне акте за активности које нису наведене у табели изнад.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉАЈУ ВОДОПРАВНИ АКТИ?

Водне смјернице прибављају су у поступку додјеле концесије и прије издавања локацијских услова (уколико су водоправни акти потребни). У поступку додјеле концесије водне смјернице прибавља даваатељ концесије, по службеној дужности, који их касније преноси на инвеститора.

Водна сагласност прибавља се прије грађевинске дозволе и саставни је дио документације која се прилаже уз захтјев за издавање грађевинске дозволе.

Водна дозвола прибавља се прије употребне дозволе и саставни је дио документације која се прилаже уз захтјев за издавање употребне дозволе.

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед издавања водоправних аката у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи засебан опис сваке од ове три дозволе, уз појашњење корака које инвеститор мора подузети за њихово прибављање.

4.7.1. ВОДНЕ СМЈЕРНИЦЕ

ШТА СУ ВОДНЕ СМЈЕРНИЦЕ?

Водне смјернице су управни акт којим се прописују услови које мора испуњавати пројектна документација за грађење нових, реконструкцију или уклањање постојећих објеката и других активности које могу имати трајног, повремених или привременог утицаја на воде.

НАПОМЕНА: Органи надлежни за давање концесије дужни су прије покретања поступка додјеле концесије прибавити водне смјернице и пренијети их на инвеститора којем се додијели концесија. Инвеститор затим има обавезу прибављања осталих водоправних аката (водне сагласности и водне дозволе).

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНИХ СМЈЕРНИЦА?

Захтјев за издавање водних смјерница подноси се на прописаном образцу⁸. Уз захтјев, потребно је приложити следеће пратеће документе:

1.	Копију личне карте или Рјешење о регистрацији, ако је ријеч о правном лицу
2.	Копију катастарског плана, ЗК улошка/Листу непокретности, посједовног листа
3.	Урбанистичко-техничке услове, идејно рјешење, карактеристике објекта
4.	Доказ о власништву или праву кориштења земљишта
5.	Доказ о уплати административне таксе

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ВОДНИХ СМЈЕРНИЦА?

Након што инвеститор поднесе захтјев, надлежни орган прво ће провјерити комплетност захтјева. Уколико уз захтјев није достављен одређени документ или ако је потребно предузети неку другу радњу, надлежни орган ће писмено позвати инвеститора да податке допуни, отклони уочени недостатак или изврши потребну радњу.

Уколико је захтјев потпун а сва приложена документација уредна, надлежни орган ће о захтјеву за издавање водних смјерница обавијестити заинтересирани стране и јавност путем постављања обавјештења на својој огласној табли, затим оглашавањем у средству јавног информисања, а у случају међуентитетског утицаја, оглас ће се објавити у најмање

⁸ ЈУ “Воде Српске” су израдиле образац захтјева за издавање водних смјерница и препоручују кориштење наведеног обрасца. Образац доступан на: <http://www.voders.org/propisi-i-obrasci/obrasci/?lang=lat>
Јединице локалне самоуправе (градови и општине) су такођер израдиле властите обрасце захтјева који су доступни на њиховим веб страницама.

два средства јавног информисања која су доступна на територији Републике Српске и Федерације БиХ.

Заинтересирана лица могу дати коментар на планирану градњу у року од **30 дана**.

У поступку издавања водних смјерница може бити организована и јавна расправа, уколико је то потребно.

Инвеститор има право да се писмено изјасни на све пристигле коментаре и мишљења надлежног органа, као и на примједбе и мишљења достављена у поступку изјашњавања јавности, заинтересованих страна и јавне расправе.

Водне смјернице издају се у року од **30 дана** од дана комплетирања захтјева у форми **Закључка**.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ВОДНИХ СМЈЕРНИЦА?

За објекте или радове за које су прибављене смјернице, а за које није поднесен захтјев за издавање водне сагласности, водне смјернице престају важити истеком рока од **једне године** од дана њиховог издавања, осим уколико у том периоду нису прибављени локацијски услови.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Не. Водне смјернице издају се у форми **Закључка** против којег није допуштена посебна жалба.

4.7.2. ВОДНА САГЛАСНОСТ

ШТА ЈЕ ВОДНА САГЛАСНОСТ?

Водна сагласност је управни акт којим се инвеститору потврђује да је техничка документација, која се прилаже уз захтјев за издавање водне сагласности, израђена у складу са водним смјерницама, прописима о водама и планским документима.

Водна сагласност је потребна за изградњу нових, реконструкцију или уклањање постојећих објеката, ако они могу утицати на промјене квалитета и квантитета вода, односно ако се тиме могу трајно, повремено или привремено проузроковати промјене у режиму вода.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНЕ САГЛАСНОСТИ?

Захтјев за издавање водне сагласности подноси се на прописаном обрасцу⁹. Уз захтјев, потребно је приложити сљедеће пратеће документе:

⁹ ЈУ “Воде Српске” су израдиле образац захтјева за издавање водних смјерница и препоручују кориштење наведеног обрасца. Образац доступан на: <http://www.voders.org/propisi-i-obrasci/obrasci/?lang=lat>
Јединице локалне самоуправе (градови и општине) су такођер израдиле властите обрасце захтјева који су доступни на њиховим веб страницама.

1.	Копију личне карте или Рјешење о регистрацији, ако је ријеч о правном лицу
2.	Копију катастарског плана, ЗК улошка / Листу непокретности, посједовног листа
3.	Локацијске услове
4.	Техничку документацију (главни или изведбени пројекат)
5.	Доказ о уплати административне таксе
6.	Другу документацију на захтјев надлежног органа

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ВОДНЕ САГЛАСНОСТИ?

Након што инвеститор поднесе захтјев, надлежни орган прво ће провјерити комплетност захтјева. Уколико уз захтјев није достављен одређени документ или ако је потребно предузети неку другу радњу, надлежни орган ће писмено позвати инвеститора да податке допуни, отклони уочени недостатак или изврши потребну радњу.

Уколико се водна сагласност тражи за градњу електроенергетског објекта на водотоку за који постоје студије или ранија истраживања, тада надлежни орган провјерава да ли је сва инвестиционо-техничка документација израђена у складу са условима постављеним у водним смјерницама, прописима о водама и планској документацији за воде на локацији на којој се планира градити.

Уколико се електроенергетски објекат намјерава градити на неиспитаном водотоку, онда је потребно да инвеститор сачини хидрауличку анализу утицаја тог објекта на нивое великих вода у постојећем и будућем регулисаном кориту ријеке, како би се могао издати водоправни акт.

Уколико је пројектна документација уреду, издат ће се водна сагласност, а уколико постоји неки недостатак, надлежни орган ће позвати инвеститора да у одређеном року исправи тај недостатак.

У случају да техничка документација за грађење или друге активности није израђена у складу са издатим водним смјерницама, надлежни орган ће донијети Рјешење којим се захтјев одбија као непотпун.

Водна сагласност издаје се у року од **30 дана** од дана комплетирања захтјева, у форми **Рјешења**.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ВОДНЕ САГЛАСНОСТИ?

Водна сагласност важи **годину дана** од дана издавања и у том року је инвеститор дужан прибавити грађевинску дозволу и започети радове на објекту. Уколико је водна сагласност издата за одређени објекат, онда она важи до **дана издавања** водне дозволе, у случају да је издавање водне дозволе предвиђено или до обнављања.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Да. Против одлуке надлежног органа могуће је уложити жалбу у року од **15 дана** од дана пријема одлуке или покренути управни спор у року од **30 дана** од дана пријема одлуке.

4.7.3. ВОДНА ДОЗВОЛА

ШТА ЈЕ ВОДНА ДОЗВОЛА?

Водна дозвола је управни акт којим се дефинишу намјена, начин и услови за искориштавање воде, режим рада објекта и постројења и услови испуштања отпадних вода, те крутог и течног отпада.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНЕ ДОЗВОЛЕ?

Захтјев за издавање водне дозволе подноси се на прописаном обрасцу¹⁰. Уз захтјев, потребно је приложити сљедеће пратеће документе:

1.	Копију личне карте или Рјешење о регистрацији, ако је ријеч о правном лицу
2.	Грађевинску или употребну дозвола (за постојећи објекат)
3.	Водну сагласност
4.	Документацију која потврђује испуњење услова из издате водне сагласности као и општих услова у складу са законским и подзаконским прописима
5.	Доказ о уплати административне таксе
6.	Другу документацију на захтјев надлежног органа

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ВОДНЕ ДОЗВОЛЕ?

Након што инвеститор поднесе захтјев, надлежни орган прво ће провјерити комплетираност захтјева. Уколико уз захтјев није достављен одређени документ или ако је потребно предузети неку другу радњу, надлежни орган ће писмено позвати инвеститора да податке допуни, отклони уочени недостатак или изврши потребну радњу.

У поступку издавања водне дозволе, надлежни орган врши преглед објекта на лицу мјеста и испуњеност услова из претходно издатог водоправног акта.

Водна дозвола издаје се у року од **30 дана** од дана комплетирања захтјева, у форми Рјешења.

¹⁰ ЈУ “Воде Српске” су израдиле образац захтјева за издавање водних смјерница и препоручују кориштење наведеног обрасца. Образац доступан на: <http://www.voders.org/propisi-i-obrasci/obrasci/?lang=lat>
Јединице локалне самоуправе (градови и општине) су такођер израдиле властите обрасце захтјева који су доступни на њиховим веб страницама.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ВОДНЕ ДОЗВОЛЕ?

Рок важења водне дозволе износи најдуже **15 година** од дана издавања. Ако је водна дозвола издата на период дужи од **5 година**, утврђени услови ће се преиспитати након навршене сваке пете године. Поступак преиспитивања услова покреће се по службеној дужности.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Да. Против одлуке надлежног органа инвеститор може уложити жалбу у року од **15 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

4.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Изградња електроенергетских објеката може имати негативан утицај на животну средину и здравље људи. Сврха управних поступака из области заштите животне средине је прописивање одређених мјера са циљем да се ти негативни утицаји отклоне или сведу на најмању могућу мјеру.

У Републици Српској заштита животне средине осигурана је кроз два поступка:

- 1) Поступак процјене утицаја на животну средину;
- 2) Поступак издавања еколошке дозволе.

Ова два поступка су често повезана, а у зависности од врсте електроенергетског објекта, инвеститор ће морати проћи кроз један или оба поступка. У наставку слиједи опис оба поступка, уз објашњење пратећих докумената и корака које инвеститор треба подузети.

4.8.1. ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

ШТА ЈЕ ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Процјена утицаја на животну средину је поступак идентификовања, описа и одговарајуће процјене, у односу на сваки појединачни случај, директног и индиректног утицаја неког пројекта на људе, биљни и животињски свијет, земљиште, воду, ваздух, климу и пејзаж, материјална добра и културно наслијеђе, те међудјеловање свих наведених фактора.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

За провођење поступка процјене утицаја на животну средину надлежно је **Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске**.

ЗА КОЈЕ ОБЈЕКТЕ СЕ ПРОВОДИ ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Постоје различите категорије електроенергетских објеката (с обзиром на њихову величину и утицај) за које се проводи процјена утицаја на животну средину:

- 1) Објекти за које се обавезно проводи процјена утицаја на животну средину;
- 2) Објекти за које Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске одлучује да ли је потребно проводити процјену утицаја на животну средину на основу прописаних критерија;
- 3) Објекти под 1) и 2) уколико је било значајнијих промјена или ако су престали са радом.

Електроенергетски објекти за које се **обавезно** проводи процјена утицаја на животну средину су:

1.	Термоелектране и остала постројења на сагоријевање са капацитетом 50 MW и више
2.	Постројења за производњу хидроелектричне енергије са излазом 5 MW и више за појединачне погоне
3.	Надземни далеководи чија волтажа износи 220 kV и више и чија је дужина 15 км и више
4.	Постројења која користе нуклеарно гориво, укључујући обогаћивање, складиштење и прераду истрошеног нуклеарног горива
5.	Постројења за суспаљивање отпада
6.	Хидротехнички објекти за превођење вода из једног ријечног слива у други и бране за акумулацију воде запремине преко 10 милиона м ³ воде, ако се ова постројења користе за производњу електричне енергије

Електроенергетски објекти за које Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске **одлучује да ли је потребно** проводити процјену утицаја на животну средину су:

1.	Индустријска постројења за производњу електричне енергије, водене паре и вреле воде снаге 20 MW и више
2.	Индустријски уређаји за пренос гаса, водене паре и вреле воде – процес когенерације, ако нису укључена у пројекте за које се обавезно спроводи процјена утицаја
3.	Површински далеководи чија волтажа износи 110 kV и више и чија је дужина 15 км и више
4.	Вјетроелектране
5.	Хидроелектране које нису укључене у пројекте за које се обавезно спроводи процјена утицаја (хидроелектране испод 5 MW)
6.	Бране и други објекти за задржавање воде који нису укључени у пројекте за које се обавезно спроводи процјена утицаја и ако се користе за производњу електричне енергије

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске може одлучити да ли је потребно проводити процјене утицаја на животну средину и за објекте који су испод наведених прагова у табели изнад, ако оцијени да би тај пројекат могао имати значајан утицај на животну средину, с обзиром на посебну осјетљивост животне средине, посебне мјере заштите животне средине и знатан утицај на животну средину у прекограничном контексту.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРОВОДИ ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Процјена утицаја на животну средину проводи се у двије фазе:

- 1) Претходна процјена утицаја на животну средину у оквиру које се одлучује о:
 - а) Обавези провођења процјене утицаја на животну средину
 - б) Обиму процјене утицаја, ако је провођење процјене потребно
- 2) Процјена утицаја на животну средину у којој се израђује и оцјењује Студија утицаја на животну средину.

Генерално, претходна процјена утицаја на животну средину проводи се прије прибављања локацијских услова, док се процјена утицаја на животну средину (израда Студије) проводи након прибављања локацијских услова, али прије издавања грађевинске дозволе.

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед провођења поступка процјене утицаја на животну средину у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи опис поступка провођења **процјене утицаја на животну средину**.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Процјена утицаја на животну средину покреће се писаним **захтјевом за претходну процјену утицаја на животну средину**.

Уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину прилажу се сљедећи докази:

1.	Опис пројекта, укључујући податке о његовој локацији, намјени и величини
2.	Опис могућих утицаја пројекта на животну средину у току његове изградње или извођења и у току његовог рада или експлоатације
3.	Опис предвиђених мјера за спрјечавање, смањивање или уклањање штетних утицаја пројекта на животну средину
4.	Кратак преглед алтернатива које је носилац пројекта разматрао и навођење разлога за изабрано рјешење, с обзиром на утицаје на животну средину
5.	Извод из планског акта

6.	Информације о могућим тешкоћама на које је наишао носилац пројекта при прикупљању података
7.	Нетехнички резиме свих, горе наведених информација

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Након што инвеститор преда захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину са подацима који се прилажу уз захтјев, надлежни орган ће најприје провјерити комплетност захтјева.

Уколико оцијени да је потребно, надлежни орган ће позвати инвеститора да достави додатне податке или документе у циљу доношења одлуке о обавези провођења и обиму процјене утицаја на животну средину.

Ако је захтјев потпун Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске доставља копију захтјева заједно са пратећом документацијом на увид другим институцијама и субјектима, ради прибављања мишљења. Рок за давање мишљења је **30 дана**.

О захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске одлучује посебним **Рјешењем** којим се или утврђује обавеза инвеститора да спроведе **Процјену утицаја на животну средину** тако што ће прибавити **Студију о процјени утицаја на животну средину** (у којем случају се даје оквирни садржај и обим Студије) или се утврђује да провођење процјене утицаја на животну средину и прибављање Студије **није потребно**.

Рок за доношење овог Рјешења је **60 дана** од дана пријема уредног захтјева за претходну процјену утицаја на животну средину.

Уколико је инвеститору одређена обавеза прибављања Студије о процјени утицаја на животну средину, онда инвеститор има рок од **6 мјесеци** да поднесе захтјев овлашћеном правном лицу за израду Студије за активности одређене Локацијским условима и Рјешењем о утврђивању обавезе провођења процјене утицаја на животну средину.

Рок израде и цијена Студије је резултат договора инвеститора са правним лицем овлашћеним за израду студија.

Инвеститор је дужан у року од **30 дана** од дана пријема Студије од овлашћеног правног лица, доставити је Министарству надлежном за заштиту животне средине у два примјерка у чврстој копији и четири примјерка у електронској форми, уз **Захтјев за доношење рјешења о одобравању Студије утицаја**.

Инвеститор такођер има обавезу обавјештавања јавности. У року од **15 дана** од дана подношења Захтјева за одобравање Студије, инвеститор је обавезан да обавијести јавност

и заинтересовану јавност о поднесеном захтјеву у једном од дневних листова у Републици Српској, доступном на територији локалне заједнице у којој се објекат планира.

Ова обавијест треба да садржи:

- основне информације о захтјеву;
- резиме садржаја и закључке Студије утицаја;
- вријеме и мјесто на којем се пружа бесплатан увид јавности у захтјев и Студију утицаја;
- предвиђено вријеме и мјесто одржавања јавне расправе о Студији утицаја;
- рок за подношење писаних мишљења о захтјеву и Студији утицаја;
- адреса на коју се могу доставити писана мишљења;
- чињенице да је ријеч о пројекту са могућим утицајем на животну средину другог ентитета или Брчко Дистрикта.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске објављује на својој веб страници обавјештење о јавној расправи и Студију утицаја на животну средину, након објављивања обавјештења у дневном листу, до истека рока за давање примједби и мишљења.

Инвеститор је такођер дужан обезбиједити заинтересованој јавности увид у захтјев за одобравање Студије утицаја и Студију утицаја, у јединици локалне самоуправе (град или општина) у којој ће се градити планирани електроенергетски објекат.

Истовремено, инвеститор је дужан организовати јавну расправу најкасније у року од **60 дана** од дана подношења захтјева за одобравање Студије. Позив на јавну расправу мора бити објављен у дневном листу најмање **15 дана** прије одржавања јавне расправе. Јавна расправа се организује у јединици локалне самоуправе (град или општина) гдје се планира градња објекта.

У јавној расправи обавезно учествује представник Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске који и води јавну расправу.

Инвеститор је дужан припремити и доставити Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске записник са јавне расправе у року од **8 дана** након њеног одржавања.

Заинтересована јавност може у року од **30 дана** од дана одржавања јавне расправе поднијети инвеститору примједбе и коментаре у вези са Студијом у писаној форми. Инвеститор даље има обавезу да у року од **15 дана** достави Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске примљене примједбе у вези са захтјевом и Студијом утицаја и свој прелиминарни стручни став о примљеним примједбама.

Министарство за заштиту животне средине затим даје своју оцјену примљених примједби и стручног става те, уколико је то потребно, оставља инвеститору рок који не може бити дужи од **60 дана** да изврши њену допуну, те достави Министарству Студију утицаја у коначном облику.

Наредни корак у поступку одобравања Студије јесте **ревизија Студије утицаја на животну средину**. Инвеститор повјерава ревизију Студије утицаја овлашћеном правном лицу за обављање дјелатности из области заштите животне средине (ревидент). Ревидент подноси инвеститору **извјештај о ревизији** који садржи стручну оцјену Студије утицаја, евентуалне примједбе на квалитет и потпуност Студије и упуте за отклањање тих недостатака.

Инвеститор је дужан да након извршеног усклађивања Студије утицаја са примједбама и упутама из извјештаја о ревизији Министарству достави Студију утицаја у коначном облику са потврдом ревидента о усклађености Студије са извјештајем о ревизији.

На крају, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске ће издати **Рјешење о одобравању Студије** у року од **60 дана** од дана пријема Студије утицаја у коначном облику.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске издат ће **Рјешење о одбијању Студије** уколико се:

- утврди да би пројекат могао изазвати значајан негативан утицај на животну средину, односно да би пројекат могао у знатној мјери угрозити животну средину;
- утврди да пројекат није у складу са планом заштите животне средине на међуентитетском и ентитетском нивоу;
- установи да пројекат није у складу са међународним обавезама Босне и Херцеговине;
- Студија утицаја на животну средину није израђена или ревидована у складу са Законом.

НАПОМЕНА: Трошкове обавјештавања јавности, укључујући и организацију јавне расправе као и трошкове ревизије Студије утицаја на животну средину сноси инвеститор!

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА РЈЕШЕЊА О ОДОБРАВАЊУ СТУДИЈЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ?

Рјешење о одобравању Студије утицаја на животну средину престаје да важи у року од **2 године** од дана пријема Рјешења, уколико инвеститор не прибави грађевинску дозволу.

У изнимним случајевима, Рјешење о одобравању Студије утицаја се може продужити на захтјев инвеститора за још **годину дана** због неажурности других органа.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Не. Рјешења Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске су коначна што значи да против њих није допуштена жалба, али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Бањој Луци у року од **30 дана** од дана пријема Рјешења.

4.8.2. ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА

ШТА ЈЕ ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА?

Еколошка дозвола је посебан управни акт којим се инвеститору налажу мјере за спријечавање или смањење штетних емисија у ваздух, воду и земљиште и спријечавање стварања отпада, да би се осигурао висок ниво заштите животне средине у цјелини.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ?

Надлежни органи за издавање еколошке дозволе су:

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске и надлежне службе јединица локалне самоуправе (градова или општина).

ЗА КОЈЕ ОБЈЕКТЕ ЈЕ ПОТРЕБНА ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА?

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је надлежно за издавање еколошких дозвола за сљедећа електроенергетска постројења:

1.	Термоелектране и остала постројења на сагоријевање са капацитетом 50 MW и више
2.	Постројења за производњу хидроелектричне енергије са излазом 5 MW и више за појединачне погоне
3.	Надземни далеководи чија волтажа износи 220 kV и више и чија је дужина 15 км и више
4.	Постројења која користе нуклеарно гориво, укључујући обogaћивање, складиштење и прераду истрошеног нуклеарног горива
5.	Постројења за суспаљивање отпада
6.	Хидротехнички објекти за превођење вода из једног ријечног слива у други и бране за акумулацију воде запремине преко 10 милиона м ³ воде, ако се ова постројења користе за производњу електричне енергије
7.	Индустријска постројења за производњу електричне енергије, водене паре и вреле воде снаге 20 MW и више
8.	Индустријски уређаји за пренос гаса, водене паре и вреле воде – процес когенерације, ако нису укључена у пројекте за које се обавезно спроводи процјена утицаја
9.	Бране и други објекти за задржавање воде који нису укључени у пројекте за које се обавезно спроводи процјена утицаја и ако се користе за производњу електричне енергије
10.	Термоенергетска постројења са термалном снагом 10 MW и више
11.	Мотори са унутрашњим сагоријевањем са снагом 2 MW и више
12.	Уређаји за пренос електричне енергије површинским далеководима волтаже 220 kV и 110 kV чија је дужина мања од 15 км
13.	Трафостанице и расклопна постројења напона 220 kV и више

14.	Постројења која су испод прагова наведених у овој табели, али за која Министарство одлучи да је потребно спровођење процјене утицаја на основу оцијене да би тај пројекат могао имати значајан утицај на животну средину
-----	--

Јединице локалне самоуправе (градови и општине) су надлежне за издавање еколошких дозвола за електроенергетска постројења која се налазе испод прагова наведених у табели изнад.

За пројекте који могу имати значајан утицај на животну средину с обзиром на њихову природу, величину или локацију, прије прибављања еколошке дозволе потребно је спровести **процјену утицаја на животну средину**.

Додатно, еколошка дозвола се **не издаје** за сљедећа постројења, која морају проћи процјену утицаја на околиш према оцјени Министарства:

1.	Хидроелектране испод 5 MW инсталисане снаге
2.	Вјетроелектране без обзира на инсталисану снагу
3.	Далеководи волтаже 110 kV и више чија је дужина 15 км и више

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА?

Еколошка дозвола прибавља се након provedбе поступка процјене утицаја на животну средину (ако је потребан) а прије прибављања грађевинске дозволе.

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед издавања еколошке дозволе у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи опис поступка прибављања **еколошке дозволе**.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ?

Захтјев за издавање еколошке дозволе припрема одговорно лице постројења или инвеститор. Доказе који се прилажу уз захтјев припрема институција овлаштена од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Захтјев за издавање еколошке дозволе треба да садржи:

- 1) Податке о постројењу (назив, сједиште, број телефона, е-маил адреса);
- 2) Податке о одговорном лицу постројења;
- 3) Податке о локацији на којој се постројење налази (назив јединице локалне самоуправе гдје се налази локација постројења, укључујући податке о катастарској општини).

Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе подносе се у два штампана и оригинално потписана примјерка и у једном електронском примјерку, а доказе припремају овлаштена правна лица која испуњавају услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Уз захтјев се прилажу сљедећи докази:

1.	Опис постројења и активности
2.	Опис основних и помоћних сировина, осталих супстанци и енергије која се користи или коју производи постројење
3.	Опис извора емисија из постројења
4.	Опис стања локације на којој се постројење налази
5.	Опис природе и количине предвиђених емисија из постројења у све дијелове животне средине (ваздух, вода, земљиште) као и идентификација значајнијих утицаја на животну средину
6.	Опис предложених мјера, технологија и других техника за спријечавање, или уколико то није могуће, смањење емисија из постројења
7.	Опис осталих мјера ради усклађивања са основним обавезама инвеститора, посебно мјера након затварања постројења
8.	Опис мјера планираних за мониторинг емисија у животну средину
9.	Опис алтернативних рјешења у односу на предложену локацију и технологију
10.	План управљања отпадом
11.	Прилоге: локацијске услове, водну сагласност, извод из пројектне документације, сажетак технолошког пројекта за производна постројења, концесиони уговор и др.

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ?

Након што инвеститор преда захтјев за издавање еколошке дозволе, надлежни орган ће најприје провјерити комплетност захтјева.

Уколико оцијени да је потребно, надлежни орган ће позвати инвеститора да достави додатне податке или документе у циљу доношења одлуке о издавању еколошке дозволе.

Након провјере комплетности захтјева надлежни орган обавјештава јавност и заинтересовану јавност о поднесеном захтјеву за еколошку дозволу у једном од дневних листова у Републици Српској о трошку инвеститора. Локална заједница на чијој територији се налази електроенергетски објект у својим просторијама ставља на бесплатан увид заинтересованој јавности захтјев за еколошку дозволу и приложену документацију.

Заинтересована јавност може у року од **30 дана** од дана објављивања обавјештења поднијети надлежном органу мишљење о пројекту и приложеној документацији у писаној форми.

Надлежни орган је дужан издати еколошку дозволу у року од **60 дана** од дана подношења уредног захтјева.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ОКОЛИШНЕ ДОЗВОЛЕ?

Еколошка дозвола важи најдуже **5 година**, након чега је инвеститор дужан поднијети захтјев за њену ревизију.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА?

Не. Рјешења Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске су коначна што значи да против њих није допуштена жалба, али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Бањој Луци у року од **30 дана** од дана пријема Рјешења.

Жалба против Рјешења јединице локалне самоуправе (града или општине) може се уложити у року од **15 дана** од дана када инвеститор прими Рјешење.

4.9. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ

У зависности од техничких карактеристика и локације објекта, производни енергетски објекти се прикључују или на дистрибутивну мрежу или на преносну мрежу.

4.9.1. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ПРЕНОСНУ МРЕЖУ

За прикључење на преносну мрежу инвеститор треба проћи сљедеће кораке:

- 1) Прибављање начелне сагласности за прикључење;
- 2) Прибављање услова за прикључак;
- 3) Склапање уговора о прикључку;
- 4) Прибављање одобрења за прикључење.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРИКЉУЧЕЊА НА ПРЕНОСНУ МРЕЖУ?

Прикључење на преносну мрежу одобрава компанија “Електропренос БиХ” са сједиштем у Бањој Луци која издаје све сагласности и са којом се потписују сви уговори.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉАЈУ САГЛАСНОСТИ И ОДОБРЕЊЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ПРЕНОСНУ МРЕЖУ?

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед издавања сагласности за прикључење и закључење уговора са “Електропреносом БиХ” у односу на урбанистичку сагласност, одобрење за грађење и одобрење за употребу.

У наставку слиједи засебан опис сваке од ових сагласности и корака у поступку прикључења на преносну мрежу.

4.9.1.1. НАЧЕЛНА САГЛАСНОСТ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ

ШТА ЈЕ НАЧЕЛНА САГЛАСНОСТ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ?

Начелна сагласност за прикључење је потврда инвеститору да се планиран објект може прикључити на преносну мрежу на планираној локацији.

ШТО СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ НАЧЕЛНЕ САГЛАСНОСТИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ

Захтјев за издавање начелне сагласности на прикључак подноси се компанији “Електропренос БиХ” на прописаном обрасцу који је доступан на веб страници компаније¹¹.

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Копију катастарског плана локације на којој се налази планирани објект;
2.	Уколико је ријеч о већ постојећем објекту онда се прилажу и раније издати документи прије формирања “Електропреноса БиХ” као што су: Услови за прикључак Корисника на преносну мрежу, Уговор о прикључку и Одобрење за прикључак.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА НАЧЕЛНЕ САГЛАСНОСТИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ?

Начелна сагласност за прикључење важи **годину дана** од дана издавања, а у изнимним случајевима, може се продужити за још **годину дана**.

¹¹ Доступно на: <http://www.elprenos.ba/BS/PrikljucakObrasciBS.aspx>

4.9.1.2. УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧАК

ШТА СУ УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧАК?

Услови за прикључак су технички документ који дефинише минимум техничких, конструкторских и оперативних критерија који се морају испунити за прикључење производног енергетског објекта на преносну мрежу.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ УСЛОВА ЗА ПРИКЉУЧАК?

Захтјев за издавање услова за прикључак подноси се компанији “Електропренос БиХ” на прописаном обрасцу¹².

Захтјев садржи:

1.	Основне податке о Кориснику;
2.	Назив, врсту, адресу и број катастарске честице објекта који се прикључује на мрежу;
3.	Планирани датум прикључења;
4.	Планирану инсталисану снагу и годишњу потрошњу/производњу;
5.	Намјену потрошње електричне енергије, за купце;
6.	Режим кориштења или производње снаге и енергије;
7.	Остале техничке параметре у складу са Мрежним кодексом.

Уз попуњен образац захтјева инвеститор прилаже:

1.	Урбанистичку сагласност, локацијске услове или локацијску информацију;
2.	Погонску карту производне јединице;
3.	Једнополну шему постројења по фазама;
4.	За индустријске мреже – принципијелну једнополну шему напајања великих индустријских потрошача, енергана или компензацијских уређаја (више од 5 MVA);
5.	Доказ о извршеној уплати накнаде за подношење Захтјева.

ШТА “ЕЛЕКТРОПРЕНОС БиХ” РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА УСЛОВА ЗА ПРИКЉУЧАК?

Услови за прикључак на преносну мрежу се издају на основу израђеног Елабората техничког рјешења прикључка.

Елаборат израђује “Електропренос БиХ”, а обим и садржај елабората дефинише **Независни оператор система (НОС)** у БиХ у консултацијама са “Електропреносом БиХ”.

На захтјев инвеститора Елаборат може израдити и друга стручна институција, али тек након одобрења од стране “Електропреноса БиХ” уз консултације са НОС-ом. Након израде

¹² Доступно на: <http://www.elprenos.ba/BS/PrikljucakObrasciBS.aspx>

Елабората од стране друге стручне институције, НОС уз активно учешће “Електропреноса БиХ” врши преглед, одобравање и ревизију истог.

Инвеститор сноси трошкове израде Елабората у сваком случају.

“Електропренос БиХ” је дужан издати услове за прикључак у року од **90 дана** од дана подношења захтјева, или у року од **30 дана** од дана ревизије Елабората, уколико је Елаборат израдила друга стручна институција.

Инвеститор прихвата услове за прикључак подношењем Изјаве о прихватању услова за прикључак на прописаном обрасцу доступном на веб страници “Електропреноса БиХ”¹³.

Након прибављања дозволе за грађење и услова за прикључак, инвеститор потписује **Уговор о прикључку** са “Електропреносом БиХ” којим се дефинишу сви технички, правни и економски услови прикључења на преносну мрежу, те све карактеристике изградње прикључка, будући власнички односи као и будући односи у раду и одржавању објекта између инвеститора и “Електропреноса БиХ”.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА УСЛОВА ЗА ПРИКЉУЧАК?

Услови за прикључак важе **3 године** од дана издавања.

4.9.1.3. ОДОБРЕЊЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ

ШТА ЈЕ ОДОБРЕЊЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ?

Одобрење за прикључење је посљедња сагласност за прикључење на преносну мрежу која се издаје након потписивања Уговора о прикључењу и извршене инспекције на лицу мјеста. Овим одобрењем се потврђује да је инвеститор испунио све потребне техничке и правне предуслове из Уговора о прикључењу на преносну мрежу.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ?

Одобрење за прикључење се доноси на основу:

1.	Уговора о прикључку;
2.	Инвестиционо-техничке документације;
3.	Права изградње или права власништва или служности за кориштење прикључка;
4.	Дозволе за грађење прикључка и дозволе за грађење;
5.	Изведених грађевинских радова са потребним материјалом и опремом;
6.	Изведених електромонтажних радова са потребним материјалом и опремом;
7.	Опремања обрачунског мјерног мјеста потребном мјерном опремом;
8.	Коначне потврде о спремности стављања прикључка под напон;
9.	Проведених испитивања.

¹³ Доступно на:

<http://www.elprenos.ba/Prikljucak/Izjava%20o%20prihvatanju%20Uslova%20za%20prikljucak%20Korisnika%20na%20prenosnu%20mrezu.pdf>

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ОДОБРЕЊА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ?

Рок важења одобрења за прикључење се дефинише Уговором о прикључењу.

4.9.2. ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ

За прикључење на дистрибутивну мрежу потребно је проћи неколико корака и то сљедећим редослиједом:

- 1) Прибавити сагласност на локацију;
- 2) Прибавити електроенергетску сагласност;
- 3) Склопити Уговор о прикључењу;
- 4) Поднијети Захтјев за привремено прикључење електране у току пробног рада;
- 5) Склопити Уговор о приступу дистрибутивној мрежи;
- 6) Поднијети Захтјев за трајно прикључење на дистрибутивну мрежу;
- 7) Прибавити Декларацију о прикључку производног постројења.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРИКЉУЧЕЊА НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ?

Прикључење на дистрибутивну мрежу одобрава **Оператор дистрибутивног система (ОДС)**. На подручју Републике Српске тренутно је пет компанија овлаштено да обавља послове Оператора дистрибутивног система и свака дјелује на свом дистрибутивном подручју:

- 1) МХ ЕРС ЗП “Електро Добој” а.д. Добој;
- 2) МХ ЕРС ЗЕДП “Електро-Бијељина” а.д. Бијељина;
- 3) МХ ЕРС ЗП “Електробрајина” а.д. Бања Лука;
- 4) МХ ЕРС ЗП “Електродистрибуција” а.д. Пале;
- 5) МХ ЕРС Требиње ЗП “Електро-Херцеговина” а.д. Требиње.

У КОЈОЈ СЕ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА ПРИБАВЉА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ И ЗАКЉУЧУЈУ УГОВОРИ?

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед корака у поступку прикључења на дистрибутивну мрежу, у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи засебан опис корака у поступку прикључења на дистрибутивну мрежу.

4.9.2.1. САГЛАСНОСТ ОДС-а НА ЛОКАЦИЈУ

ШТА ЈЕ САГЛАСНОСТ ОДС-а НА ЛОКАЦИЈУ?

Сагласност на локацију је први документ којим се потврђује да се електроенергетски објекат може прикључити на дистрибутивну мрежу на планираној локацији.

Сагласност на локацију издаје се по службеној дужности, на захтјев органа надлежног за одобравање грађења у поступку издавања локацијских услова.

Овај корак не захтијева ангажман инвеститора.

4.9.2.2. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ

ШТА ЈЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ?

Електроенергетска сагласност је документ којим се дефинишу електроенергетски и технички услови које треба да испуни планирани електроенергетски објекат прије прикључења на дистрибутивну мрежу. Електроенергетска сагласност потребна је за прибављање грађевинске дозволе.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ САГЛАСНОСТИ?

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности подноси се на прописаном обрасцу који је доступан на веб страницама ОДС-ова¹⁴. У обрасцима су тачно наведени документи које је потребно приложити уз попуњен образац.

У правилу, уз захтјев је потребно приложити сљедеће документе:

1.	Податке о подносиоцу захтјева
2.	Ситуациони план (катастарски план) са уцртаним објектима електране
3.	Копију локацијских услова за изградњу електране
4.	Копију идејног пројекта електране
5.	Копију уговора о концесији или другог одговарајућег уговора на основу којег се гради електрана (ако је потребно заључивање таквог уговора)

ШТА ОДС РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ САГЛАСНОСТИ?

Након што инвеститор достави ОДС-у захтјев за издавање електроенергетске сагласности, ОДС ће најприје провјерити уредност захтјева. Уколико уз захтјев није достављен одређени документ или постоји неки други недостатак, онда ће писмено позвати инвеститора да допуни захтјев.

ОДС затим анализира могућност прикључења новог електроенергетског објекта на дистрибутивну мрежу и израђује **Елаборат о прикључењу** за електране са инсталисаном снагом преко 250 kW.

Уколико постоје техничке могућности за прикључење електрана на дистрибутивну мрежу, ОДС у року од **30 дана** од дана подношења комплетираног захтјева за издавање електроенергетске сагласности издаје **Рјешење о електроенергетској сагласности**.

У случају да је потребно извршити одређене сложене анализе, рок за израду Елабората о прикључењу и Рјешења о електроенергетској сагласности се може додатно продужити за још **30 дана**.

¹⁴“Електрохерцеговина”:

<http://www.elektrohercegovina.com/index.php/component/jdownloads/category/12-obraci?Itemid=-1>

“Електро Добој”: <http://www.elektrodoboj.net/UsluzniCentar/Obrasci.aspx>

“Електро-Бијељина”: <http://elektrobijeljina.com/demo/index.php/2015-10-06-18-59-44?id=44>

“Електрокрајина”: <http://www.elektrokrajina.com/images/file/Uputstvo%20za%20prikljucenje.pdf>

“Електродистрибуција” Пале: <https://www.edbpale.com/zahtjevi-i-rjesenja/>

Инвеститор сноси трошкове повезане са прикључењем електране на дистрибутивну мрежу, укључујући трошкове израде Елабората, издавања електроенергетске сагласности и пројекта повећања капацитета дистрибутивне мреже.

У случају потребе, ОДС израђује идејни пројекат повећања капацитета постојеће дистрибутивне мреже ради стварања услова за прикључење електране, који садржи и процјену трошкова потребних материјала и радова.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ САГЛАСНОСТИ?

Рок важења електроенергетске сагласности је у правилу неограничен, али електроенергетска сагласности престаје да важи ако инвеститор не закључи Уговор о прикључењу у року од **2 године** од дана издавања исте. Рок важења електроенергетске сагласности може се продужити додатно за још **2 године**.

НАПОМЕНА: Инвеститори електрана до 10 MW инсталисане снаге, који производе електричну енергију из обновљивих извора енергије или ефикасне когенерације имају право на подстицај приликом прикључења такве електране на дистрибутивну мрежу, што се огледа у томе да ОДС сноси трошкове израде Елабората, издавања електроенергетске сагласности и евентуалне израде идејног пројекта повећања капацитета дистрибутивне мреже.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ ПРОТИВ ОДЛУКЕ ОДС-а?

Да. Против одлука ОДС-а инвеститор може поднијети жалбу РЕРС-у у року од **15 дана** од дана пријема одлуке.

4.9.2.3. УГОВОР О ПРИКЉУЧЕЊУ

ШТА ЈЕ УГОВОР О ПРИКЉУЧЕЊУ?

Уговор о прикључењу је уговор који инвеститор закључује са ОДС-ом и којим се уређују питања изградње прикључка, поступак и рокови прикључења, начин плаћања, те друга питања од важности за прикључење електране на дистрибутивну мрежу.

КАКО СЕ ЗАКЉУЧУЈЕ УГОВОР О ПРИКЉУЧЕЊУ?

Уговор о прикључењу се закључује на основу обједињеног **Захтјева за израду главног пројекта прикључења и закључења Уговора о прикључењу**.

Захтјев се подноси на прописаном обрасцу, а уз захтјев инвеститор треба приложити:

1.	Главни пројекат електране
2.	Доказ о уплати трошкова израде главног пројекта прикључења електране на дистрибутивну мрежу

ОДС припрема Уговор о прикључењу на основу издате електроенергетске сагласности и информише инвеститора о свим битним елементима уговора прије закључивања.

ОДС израђује Главни пројекат прикључења електране на дистрибутивну мрежу и доставља га на ревизију независном трећем лицу овлашћеном за ове послове (ревидент). Одабир ревидента споразумно врше ОДС и инвеститор.

Након закључења Уговора о прикључењу, ОДС приступа изградњи прикључка.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ УЛОЖИТИ ЖАЛБУ НА УСЛОВЕ ИЗ УГОВОРА О ПРИКЉУЧЕЊУ?

Да. Уколико инвеститор не успије постићи договор са ОДС-ом око услова из Уговора о прикључењу, може уложити жалбу РЕРС-у у року од **15 дана** од дана пријема понуђеног Уговора.

4.9.2.4. ПРВО ПРИВРЕМЕНО ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ

ШТА ЈЕ ПРВО ПРИВРЕМЕНО ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ?

Прво привремено прикључење на мрежу је прво прикључење новог електроенергетског објекта на дистрибутивну мрежу за вријеме пробног рада електране.

Привремено прикључење електроенергетског објекта врши се на основу **Захтјева** инвеститора.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ПРВО ПРИВРЕМЕНО ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ У ПРОБНОМ РАДУ?

Захтјев за прво привремено прикључење на дистрибутивну мрежу у пробном раду подноси се на прописаном обрасцу.

Као доказ да су сви електроенергетски објекти и електричне инсталације у електрани и припадајућем постројењу изведени квалитетно и у складу са пројектном документацијом, техничким прописима и стандардима, уз захтјев се прилаже сљедећа документација:

1.	Копија грађевинске дозволе за објекат електране
2.	Потврда о регистрацији за обављање дјелатности производње електричне енергије
3.	Једнополна шема изведеног стања електране и расклопног постројења

4.	Потврда о изведеним радовима у постројењу електране, издата од стране извођача радова и надзорног органа именованог од стране произвођача
5.	Извјештај о испитивању уређаја системске заштите и заштите прикључног вода
6.	Извјештај о мјерењу отпора уземљења расклопног постројења електране
7.	Програм испитивања у пробном раду, усаглашен са захтјевима за функционалним испитивањима паралелног рада електране са дистрибутивном мрежом

Саставни дио Захтјева је и изјава инвеститора о преузимању одговорности за рад објекта, живот и здравље људи, те сигурност имовине у вријеме трајања привременог прикључења.

ШТА ОДС РАДИ У ПОСТУПКУ ПРВОГ ПРИВРЕМЕНОГ ПРИКЉУЧЕЊА?

У поступку обраде Захтјева за привремено прикључење електране на дистрибутивну мрежу за потребе пробног рада, овлаштени представник ОДС-а у присуству произвођача/инвеститора и главног извођача радова (или њихових овлашћених представника) проводи **интерни технички преглед прикључка, мјерних мјеста и заштитних уређаја електране.**

ОДС израђује **Извјештај о интерном техничком прегледу прикључка, мјерних мјеста и заштитних уређаја**, у коме се констатује усклађеност изведеног стања са пројектованим у дијелу који је предмет издате електроенергетске сагласности и односи се на паралелан рад електране и дистрибутивне мреже, спремност објекта за пробни рад или потреба отклањања недостатака.

Након тога слиједи прво прикључење електране на дистрибутивну мрежу којем обавезно морају присуствовати произвођач/инвеститор или његов овлаштени представник, овлаштени представници ОДС-а и главног извођача радова, те представници овлаштене институције која врши функционална испитивања (коју ангажује произвођач/инвеститор).

Максимално трајање пробног рада утврђује се у складу са прописима из области грађења.

Током трајања пробног рада врше се **функционална испитивања рада електране** у складу са претходно дефинисаним програмом испитивања. У оквиру овог програма испитивања обавезно се врше функционална испитивања рада електране са дистрибутивном мрежом. Додатно се врше и испитивања задовољавања услова ограничења повратног утицаја електране на дистрибутивну мрежу и на квалитет електричне енергије у реалним условима на мјесту прикључења на дистрибутивну мрежу.

Након извршених функционалних испитивања у току пробног рада израђује се **Извјештај о извршеним функционалним испитивањима**. Извјештај, поред података о испитивањима током пробног рада, садржи и податке о извршеним испитивањима заштитних уређаја прије првог пробног прикључења на дистрибутивну мрежу. У Извјештају се наводе евентуално уочени недостаци или ограничења, те обавеза њиховог отклањања.

Уколико електрана није задовољила услове пробног рада, приступа се отклањању недостатака и поновном пробном раду.

Пробни рад и привремено прикључење електране траје до прибављања употребне дозволе за објект електране, а максимално до истека рока дефинисаног прописима из области грађења.

Након извршених функционалних испитивања у току пробног рада и прибављања употребне дозволе, инвеститор закључује Уговор о приступу дистрибутивної мрежи.

4.9.2.5. УГОВОР О ПРИСТУПУ ДИСТРИБУТИВНОЈ МРЕЖИ

ШТА ЈЕ УГОВОР О ПРИСТУПУ ДИСТРИБУТИВНОЈ МРЕЖИ?

Уговор о приступу дистрибутивної мрежи је уговор који инвеститор закључује са ОДС-ом како би трајно регулисао услове кориштења дистрибутивне мреже. Овај уговор се закључује у погодної фази прије трајног прикључења електране на дистрибутивну мрежу.

Уговор о приступу дистрибутивної мрежи закључује се у стандардној форми и није потребно поднијети посебан захтјев за његово закључење.

Уговором се уређују услови кориштења мреже и он, између осталог, садржи основне податке о уговорним странама, прикључној снази одобреној електроенергетском сагласношћу, мјерном мјесту, количини и квалитету електричне енергије и одговорности за причињену штету.

Важење уговора о приступу дистрибутивної мрежи није ограничено.

4.9.2.6. ТРАЈНО ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ

ШТА ЈЕ ТРАЈНО ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ?

Трајно прикључење електране на дистрибутивну мрежу је коначна фаза физичког прикључења електране на дистрибутивну мрежу.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ТРАЈНО ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ?

Захтјев за трајно прикључење на дистрибутивну мрежу подноси се на прописаном обрасцу.

Уз захтјев се прилаже сљедећа документација:

1.	Копија употребне дозволе
2.	Подаци о закљученим уговорима

ШТА ОДС РАДИ У ПОСТУПКУ ТРАЈНОГ ПРИКЉУЧЕЊА ЕЛЕКТРАНЕ НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ?

ОДС у присуству произвођача/инвеститора врши трајно прикључење електране на дистрибутивну мрежу од када почиње редован погон електране.

Инвеститор је дужан да у року од **шест мјесеци** од дана прибављања употребне дозволе и трајног прикључења електране на дистрибутивну мрежу прибави дозволу за обављање дјелатности производње електричне енергије, те закључи уговор о продаји електричне енергије са Оператором за подстицај или неким другим трговцем електричном енергијом.

4.9.2.7. ДЕКЛАРАЦИЈА О ПРИКЉУЧКУ

ШТА ЈЕ ДЕКЛАРАЦИЈА О ПРИКЉУЧКУ?

Декларација о прикључку је документ који садржи податке о техничким карактеристикама изграђеног прикључка, податке о електрани и податке о власнику.

КАДА И КО ИЗДАЈЕ ДЕКЛАРАЦИЈУ О ПРИКЉУЧКУ?

Декларацију о прикључку издаје ОДС и доставља инвеститору након трајног прикључења електроенергетског објекта на мрежу.

Декларација се издаје за свако мјерно мјесто, а ОДС је чува све до трајне демонтаже прикључка.

4.10. ДОЗВОЛА ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА

ШТА ЈЕ ДОЗВОЛА ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА?

Дозвола за изградњу електроенергетског објекта је документ којим се потврђује да је инвеститор прибавио све неопходне дозволе и друге документе и закључио потребне уговоре прије прибављања грађевинске дозволе и почетка грађевинских радова. Овом дозволом се провјерава и потврђује усклађеност и конзистентност свих параметара у различитим документима које инвеститор прибавља у току изградње електроенергетског објекта.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА?

За издавање дозволе за изградњу електроенергетског објекта надлежна је **Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (РЕРС)**.

ЗА КОЈЕ ОБЈЕКТЕ СЕ ПРИБАВЉА ДОЗВОЛА ЗА ИЗГРАДЊУ?

Дозвола за изградњу електроенергетског објекта издаје се и прибавља за све електране инсталисане снаге **изнад 1 MW**.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА ОВА ДОЗВОЛА?

Дозвола за изградњу електроенергетског објекта прибавља се прије грађевинске дозволе. На дијаграму испод приказана је фаза и редослијед издавања дозволе за изградњу електроенергетског објекта у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи опис поступка прибављања **дозволе за изградњу електроенергетског објекта**.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА?

Поступак издавања дозволе за изградњу електроенергетског објекта покреће се на захтјев подносиоца/инвеститора.

Захтјев за издавање дозволе за изградњу електроенергетског објекта подноси се на прописаном обрасцу „ОБ. 04. 05“ који је израдио и објавио РЕРС на својој веб страници¹⁵.

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Важеће Рјешење о упису у судски или други одговарајући регистар
2.	Матични број и јединствени идентификациони број (ЈИБ) подносиоца захтјева
3.	Оснивачки акт привредног друштва са пратећим уговорима или статутом
4.	Изјава подносиоца захтјева о структури извора финансирања која је усклађена са студијом изводљивости или потврде пословних банака да подносилац захтјева располаже довољним властитим средствима и/или да има приступ кредитним средствима неопходним за изградњу објекта
5.	Увјерење надлежног органа да подносиоцу захтјева или његовом законском заступнику не траје изречена мјера забране обављања позива, привредне дјелатности или дужности
6.	Студија изводљивости објекта и идејни или главни пројекат уколико је израђен
7.	Овјерена Студија о процјени утицаја на животну средину
8.	Еколошка дозвола ако је потребна за врсту објекта који се гради
9.	Водоправне акте ако су потребни за врсту објекта који се гради
10.	Електроенергетска сагласност за прикључење на дистрибутивну мрежу, и/или елаборат техничког рјешења прикључка и услове за прикључак на преносну мрежу
11.	Локацијски услови
12.	Уговори о концесији у складу са прописима о додјели концесије
13.	Изјава/потврда подносиоца захтјева о претходно изграђеним или реконструисаним сличним електроенергетским објектима (производња електричне енергије)
14.	Изјава/потврда подносиоца захтјева о поднесеним захтјевима, те добијеним дозволама од других регулаторних комисија
15.	Распоред и дужину трајања евентуалних прекида испоруке електричне енергије због изградње електроенергетског објекта
16.	Укупно пет различитих изјава подносиоца захтјева наведених у Обрасцу „ОБ. 04. 05“
17.	Доказ о уплати једнократне регулаторне накнаде

¹⁵ <http://www.reers.ba/lat/node/216>

Попуњен Образац захтјева за издавање дозволе са комплетном пратећом документацијом треба бити овјерен и потписан од стране подносиоца захтјева. Пратећа документација се прилаже у **оригиналу или у форми овјерене копије**.

ШТА РЕРС РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА?

Након што инвеститор достави РЕРС-у захтјев за издавање дозволе за изградњу електроенергетског објекта, напријед се провјерава комплетност захтјева и пратећа документација. Ако се утврди да захтјев није потпун, РЕРС ће тражити допуну у року од **30 дана**.

Захтјев за издавање дозволе се сматра комплетним када је уз попуњен образац захтјева поднијета сва пратећа документација и уплаћена једнократна регулаторна накнада.

Ако РЕРС утврди да је захтјев комплетан, о томе ће обавијестити подносиоца захтјева и јавност те ће обавјештење поставити на своју веб страницу, огласну плочу и објавити у најмање једним дневним новинама које су доступне на цијелој територији Републике Српске. Заинтересована јавност може доставити коментаре на захтјев у писаној форми. Заинтересована лица могу поднијети захтјев за стицање статуса умјешача од тренутка комплетирања захтјева.

Након разматрања захтјева за издавање дозволе, односно анализе достављене документације и евентуалних пристиглих коментара на захтјев, РЕРС припрема нацрт дозволе или доноси другу одлуку о захтјеву (нпр. одбија захтјев) на редовној сједници.

Уколико се утврди нацрт дозволе, РЕРС доноси посебан Закључак о одржавању најмање једне јавне расправе о нацрту. Закључак садржи информације о року за подношење коментара на нацрт дозволе и услове за подношење захтјева за стицање статуса умјешача. Нацрт дозволе и Закључак о одржавању јавне расправе објављују се на огласној плочи и веб страници РЕРС-а и достављају се подносиоцу захтјева.

Након истека остављеног рока за подношење коментара на нацрт дозволе и обраде приспјелих коментара РЕРС доноси коначну одлуку о издавању дозволе за изградњу у форми Рјешења, чији су саставни дијелови издата дозвола и услови дозволе.

Рок за доношење Рјешења о дозволи је најкасније од **60 дана** од дана када је утврђена комплетност захтјева.

Рјешење о издавању дозволе доставља се подносиоцу захтјева и умјешачу (ако их има), и објављује се на огласној плочи и веб страници РЕРС-а. Изрека Рјешења о издавању дозволе објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", уз напомену на који начин се може извршити увид у комплетно Рјешење.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА?

Дозвола за изградњу електроенергетског објекта важи максимално **6 година**.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ РЕРС-а?

Не. Одлуке РЕРС-а су коначне што значи да против њих није дозвољено изјавити жалбу али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Требињу у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

4.11. ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

ШТА СУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ?

Дозвола за обављање енергетске дјелатности је овлаштење за обављање једне од сљедећих дјелатности на тржишту електричне енергије:

- 1) Обављање дјелатности производње електричне енергије у хидроелектранама, термоелектранама, термоелектранама са интегрисаним рудницима и осталим електранама снаге преко 1 MW;
- 2) Обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије, у смислу преношења електричне енергије на средњенапонској и нисконапонској мрежи у сврху испоруке електричне енергије купцима;
- 3) Обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом;
- 4) Обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом на територији Босне и Херцеговине.

Инвеститор који жели производити електричну енергију мора прибавити **дозволу за обављање дјелатности производње електричне енергије**.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

За издавање дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије надлежна је **Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (РЕРС)**.

ЗА КОЈЕ ОБЈЕКТЕ СЕ ПРИБАВЉА ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

Дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије прибавља за све електране инсталисане снаге **изнад 1 MW**.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ПРИБАВЉА ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

Дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије прибавља се након прибављања **употребне дозволе**. На дијаграму испод приказан је положај ове дозволе у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи опис поступка прибављања дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

Поступак издавања дозволе за производњу електричне енергије покреће се на захтјев инвеститора.

Захтјев за издавање дозволе производњу електричне енергије подноси се на прописаном обрасцу „ОБ. 04. 01“ који је израдио и објавио РЕРС на својој веб страници¹⁶.

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Важеће Рјешење о упису у судски или други одговарајући регистар
2.	Матични број и јединствени идентификациони број (ЈИБ) подносиоца захтјева
3.	Оснивачки акт привредног друштва са пратећим уговорима или статутом
4.	Организациона структура подносиоца захтјева (организациона шема), систематизација радних мјеста, подаци о броју запослених и њиховој стручној оспособљености и изјава подносиоца захтјева да има стручно оспособљене кадрове за обављање захтијеване дјелатности или закључене уговоре са другим правним или физичким лицима који имају стручну оспособљеност за обављање енергетске дјелатности
5.	Изјава подносиоца да има објекте, инсталације и опрему коју може користити, ставити у погон за обављање дјелатности производње електричне енергије или закључени уговори са другим правним или физичким лицима који имају утицаја на техничку квалификованост
6.	Комплет финансијских извјештаја за претходне три године који садржи: извјештај о финансијском положају (биланс стања), извјештај о укупном резултату у периоду (биланс успјеха), извјештај о токовима готовине, извјештај о промјенама на капиталу, напомене (ноте) уз финансијски извјештај и извјештај независног ревизора или почетни извјештај о финансијском положају за новоформиране компаније

¹⁶ <http://www.reers.ba/lat/node/216>

7.	Изјава подносиоца и потврде пословних банака да подносилац захтјева располаже довољним властитим средствима или да има могућност кредитног задужења код банке или могућност добијања банкарских гаранција
8.	Изјава подносиоца и потврде пословних банака о свим отвореним трансакцијским рачунима подносиоца захтјева и њиховом статусу (евентуалне блокаде и обим промета) у посљедњем мјесецу прије дана подношења захтјева
9.	Годишњи и трогодишњи планови пословања подносиоца захтјева
10.	Увјерење надлежног органа да подносиоцу захтјева или његовом законском заступнику не траје изречена мјера забране обављања позива, привредне дјелатности или дужности за коју се захтијева издавање дозволе
11.	Изјава подносиоца захтјева о постојећим прибављеним дозволама за обављање дјелатности или захтјевима за дозволе поднесеним другим регулаторним комисијама
12.	Увјерење надлежног суда да се над подносиоцем захтјева не води стечајни или ликвидациони поступак
13.	Попис електроенергетских постројења и објеката, те спискови сталних средстава у вези са захтијеваном дјелатношћу, а којих је подносилац захтјева власник или корисник
14.	Шематски прикази постројења и једнополне шеме постројења са окружењем
15.	Технички параметри електроенергетских постројења и објеката
16.	Записници и рјешења надлежних инспекција и преглед активности које су проведене на основу рјешења надлежног органа о техничкој исправности и безбједности постројења, као и испуњењу стандарда заштите животне средине
17.	Изјава о намјери увођења или план и програм увођења, односно изјава о уведеном или копија сертификата о уведеном систему управљања квалитетом (стандард ISO 9001) и систему управљања заштитом животне средине (стандард ISO 14001) у свој пословни систем
18.	Изјава или потврда о осигурању опреме, ако је опрема осигурана
19.	Доказ о природи примарних извора и њиховом коришћењу за производњу електричне енергије
20.	Водоправни акти прибављени у складу са прописима
21.	Еколошка дозвола прибављена у складу са прописима
22.	Уговори о концесији у складу са прописима о додјели концесије
23.	Уговор о прикључењу на дистрибутивну мрежу и извјештај о интерном техничком прегледу прикључка и мјерног мјеста, и/или уговор о прикључку и одобрење за прикључење на преносну мрежу, за новоизграђене производне објекте
24.	Уговори у вези са дјелатности производње електричне енергије (НОС, БОС, преносна компанија и дистрибутер осим наведених под редним бројем 23, трговци и снабдјевачи)
25.	Одобрење за употребу новоизграђеног производног објекта или доказ да је у току поступак за његово прибављање, а одобрење за употребу је у том случају потребно доставити прије издавања дозволе

26.	Укупно шест различитих изјава подносиоца захтјева наведених у Обрасцу „ОБ. 04. 01“
27.	Доказ о уплати једнократне регулаторне накнаде

Попуњен образац захтјева за издавање дозволе за производњу електричне енергије са комплетном пратећом документацијом треба бити овјерен и потписан од стране инвеститора. Пратећа документација се прилаже у **оригиналу или у форми овјерене копије**.

ШТА РЕРС РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

Након што инвеститор достави РЕРС-у захтјев за издавање дозволе за обављање дјелатности производње електричне енергије, РЕРС прво провјерава комплетност захтјева и пратећу документацију. Ако се утврди да захтјев није потпун, РЕРС ће тражити допуну у року од **30 дана**.

Захтјев за издавање дозволе се сматра комплетним када је уз попуњен образац захтјева поднијета сва пратећа документација и уплаћена једнократна регулаторна накнада.

Ако РЕРС утврди да је захтјев комплетан, о томе ће обавијестити подносиоца захтјева и јавност те ће обавјештење поставити на своју веб страницу, огласну плочу и објавити у најмање једним дневним новинама које су доступне на цијелој територији Републике Српске. Заинтересована јавност може доставити коментаре на захтјев у писаној форми. Заинтересована лица могу поднијети захтјев за стицање статуса умјешача од тренутка комплетирања захтјева.

Након разматрања захтјева за издавање дозволе, односно анализе достављене документације и евентуално пристиглих коментара на захтјев, РЕРС припрема нацрт дозволе или доноси другу одлуку о захтјеву (нпр. одбија захтјев) на редовној сједници.

Уколико се утврди нацрт дозволе, РЕРС доноси Закључак о одржавању најмање једне јавне расправе о нацрту. Закључак садржи информације о року за подношење коментара на нацрт дозволе и услове за подношење захтјева за стицање статуса умјешача. Нацрт дозволе и Закључак о одржавању јавне расправе објављују се на огласној плочи и веб страници РЕРС-а и достављају се подносиоцу захтјева.

Након истека остављеног рока за подношење коментара на нацрт дозволе и обраде приспјелих коментара РЕРС доноси коначну одлуку о издавању дозволе за изградњу у форми Рјешења, чији су саставни дијелови издата дозвола и услови дозволе.

Рок за доношење Рјешења о дозволи је најкасније **60 дана** од дана када је утврђена комплетност захтјева.

Рјешење о издавању дозволе доставља се подносиоцу захтјева и умјешачима (ако их има), и објављује на огласној плочи и веб страници РЕРС-а. Изрека Рјешења о издавању дозволе објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", уз напомену на који начин се може извршити увид у комплетно Рјешење.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ?

Дозвола за обављање дјелатности производње електричне енергије важи максимално **30 година**.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ РЕРС-а?

Не. Одлуке РЕРС-а су коначне што значи да против њих није дозвољено изјавити жалбу али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Требињу у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

4.12. ОСТВАРИВАЊЕ ПОДСТИЦАЈА

ШТА ЈЕ СИСТЕМ ПОДСТИЦАЈА ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ?

Земље развијају различите системе подстицаја како би подстакле производњу електричне енергије из обновљивих извора. У Републици Српској, систем подстицања производње електричне енергије из обновљивих извора укључује више погодности, које се стичу испуњавањем одређених услова.

Те погодности су:

- 1) Погодности приликом прикључења на мрежу;
- 2) Предности у приступу мрежи;
- 3) Право на обавезан откуп електричне енергије;
- 4) Право на гарантовану откупну цијену¹⁷ (Феед-ин тарифу);
- 5) Право на премију¹⁸ за потрошњу за властите потребе или продају на тржишту РС.

У наставку слиједи опис поступка за остваривање погодности из система подстицаја.

КО СУ НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ У СИСТЕМУ ПОДСТИЦАЈА?

Надлежни органи које имају улогу у поступку остваривања права на подстицај у РС-у су **Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (РЕРС) и Оператор система подстицаја (Оператор за подстицај)**, те **Влада Републике Српске**.

Тренутно, послове Оператора за подстицај обавља **Електропривреда РС**.

КОЈИ СУ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Да би остварио право на подстицај инвеститор мора испунити одређене услове:

- 1) Да производи електричну енергију у новоизграђеном постројењу на обновљиве изворе енергије;

¹⁷ Гарантована откупна цијена је стимулативна цијена по којој ће Оператор за подстицај откупити сву произведену електричну енергију од произвођача и која је већа од цијене која је већа од тржишне цијене. Висина гарантоване откупне цијене је различита у овисности од врсте постројења, (примарног извора енергије) и инсталисане снаге.

¹⁸ Премија је новчани износ који се израчунава као разлика између утврђене гарантоване откупне цијене и унапријед дефинисане референтне цијене (тржишне цијене). Висина премије је различита у овисности од врсте постројења, (примарног извора енергије) и инсталисане снаге.

- 2) Да није уградио кориштену опрему у постројење¹⁹;
- 3) Да је постројење инсталисаном снагом испод одређеног прага;
- 4) Да постоје расположиве (неискориштене) количине енергије за подстицање које су утврђене Акционим планом о кориштењу енергије из обновљивих извора РС²⁰;
- 5) Да посједује Сертификат за производно постројење.

КОЈЕ ВРСТЕ ПОСТРОЈЕЊА МОГУ ОСТВАРИТИ ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ?

Инвеститори који производе електричну енергију у једном од следећих постројења могу остварити **право на подстицај** (откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени или право на премију) под условом да су доступне количине за подстицање утврђене Акционим планом РС:

- 1) Хидроелектране инсталисане снаге до укључиво 10 MW;
- 2) Вјетроелектране инсталисане снаге до укључиво 10 MW;
- 3) Соларне електране са фотонапонским ћелијама инсталисане снаге до укључиво 1 MW;
- 4) Геотермалне електране инсталисане снаге до укључиво 10 MW;
- 5) Електране на биомасу инсталисане снаге до укључиво 10 MW;
- 6) Електране на биогаз инсталисане снаге до укључиво 1 MW;
- 7) Ефикасна когенеративна постројења инсталисане снаге до укључиво 10 MWe.

Додатно, произвођачи који производе електричну енергију у следећим постројењима могу остварити **само право на премију**:

- 1) Вјетроелектране снаге веће од 10 MW;
- 2) Постојењу ефикасне когенерације чија је снага већа од 10 MW закључно са 30 MW.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ОСТВАРУЈЕ ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ?

У поступку остваривања права на подстицај, инвеститор пролази следеће кораке:

- 1) Прибавља Потврду о упису у Регистар пројеката (обрађено у дијелу Регистар пројеката);
- 2) Прибавља Рјешење о одобрењу прелиминарног права на подстицај (опционално);
- 3) Закључује Предуговор о прелиминарном праву на подстицај (опционално);

¹⁹ Под опремом се сматрају основне компоненте производног постројења: турбина, генератор, фотонапонски панели и котловско постројење.

²⁰ Акциони план Републике Српске за коришћење обновљивих извора енергије доступан је на: <http://www.reers.ba/lat/node/1298>

- 4) Прибавља Сертификат за производно постројење;
- 5) Прибавља Рјешење о одобравању права на подстицај;
- 6) Закључује Уговор о гарантованом откупу електричне енергије или Уговор о премији.

На дијаграму испод приказане су фазе и редослијед ових корака у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу.

У наставку слиједи опис поступка **остваривања права на подстицај**.

4.12.1. ПРЕЛИМИНАРНО ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ

ШТА ЈЕ ПРЕЛИМИНАРНО ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ?

Прелиминарно право на подстицај инвеститору омогућава да са Оператором за подстицај закључи предуговор о подстицају којим резервише количине електричне енергије за обавезан откуп по гарантованој откупној цијени или за право на премију.

Прелиминарно право на подстицај одобрава се **Рјешењем**.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРЕЛИМИНАРНОГ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Надлежна институција за одобравање прелиминарног права на подстицај је **Регулаторна комисија за енергетику РС (РЕРС)**.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА СТИЦАЊЕ ПРЕЛИМИНАРНОГ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Захтјев за стицање прелиминарног права на подстицај подноси се на прописаном образцу²¹ који мора бити потписан и овјерен од стране инвеститора или лица овлаштеног за заступање. Захтјев се доставља путем препоручене поште или директно на протокол РЕРС-а.

У захтјеву је потребно навести која врста подстицаја се жели резервисати:

- 1) Право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени; или
- 2) Право на премију за продају на тржишту и/или за потрошњу за властите потребе.

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Студију економске оправданости
2.	Доказ о упису пројекта у Регистар пројеката (Потврда)
3.	Грађевинску дозволу
4.	Доказ да је у току изградња производног постројења као нпр. потврда грађевинског инспектора да је грађење у току, уговори са извођачима радова, уговори са добављачима опреме или други докази којима се недвосмислено потврђује да је изградња у току

Пратећа документација се прилаже у **оригиналу или у форми овјерене копије**.

ШТА РЕРС РАДИ У ПОСТУПКУ ОДОБРАВАЊА ПРЕЛИМИНАРНОГ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Након што инвеститор достави РЕРС-у захтјев за одобравање прелиминарног права, РЕРС утврђује вријеме предаје комплетираног захтјева. Захтјев се сматра комплетним када подносилац захтјева достави правилно попуњен образац захтјева и осталу пратећу документацију.

Утврђивање времена предаје комплетираног захтјева је веома важан корак због тога што се одлучивање о захтјеву одвија по принципу „first come – first served“ (ко је први дошао – први се услужује). С обзиром да су квоте за подстицање ограничене ово је веома битно за цијели поступак остваривања права на подстицај.

РЕРС објављује обавјештење о пријему комплетираног захтјева на својој веб страници.

О захтјеву за остваривање прелиминарног права на подстицај РЕРС одлучује на основу комплетираног захтјева и потврде за енергију коју прибавља од Оператора за подстицај и која садржи податке о расположивим количинама електричне енергије из обновљивих

²¹ Доступно на:

http://www.reers.ba/sites/default/files/Prilog_2_Pravilnika_Podsticanje_Obrazac_zahdjeva_preliminarni.doc

извора за подстицање, најкасније у року од **30 дана** од дана пријема комплетираног захтјева.

Коначну одлуку о додјели права на подстицај у форми Рјешења РЕРС доноси на редовној сједници или одбија захтјев ако нису испуњени критерији.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА ПРЕЛИМИНАРНОГ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Трајање прелиминарног права на подстицај утврђује се на основу планираног почетка рада производног постројења, врсте извора и технологије рада производног постројења и може износити најдуже **три године** од дана издавања Рјешења.

Ако је прелиминарно право на подстицај утврђено у року краћем од три године, инвеститор који није почео са радом у року утврђеним Рјешењем о прелиминарном праву на подстицај може захтијевати продужење прелиминарног права на подстицај најдуже за **шест мјесеци** и дужан је доставити доказе о разлозима због којих захтјева продужење на основу којих ће РЕРС донијети одлуку. Ипак, укупан период трајања прелиминарног права на подстицај и у овом случају не може бити дужи од **три године** од дана издавања првог Рјешења.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ РЕРС-а?

Не. Одлуке РЕРС-а су коначне што значи да против њих није дозвољено изјавити жалбу али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Требињу у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

НАПОМЕНА: Инвеститор који добије Рјешење о прелиминарном праву на подстицај дужан је у року од 15 дана од дана пријема рјешења поднијети захтјев Оператору за подстицај за закључивање Предуговора о подстицају.

4.12.2. ПРЕДУГОВОР О ПОДСТИЦАЈУ

ШТА ЈЕ ПРЕДУГОВОР О ПОДСТИЦАЈУ?

Предуговор о подстицају је уговор који инвеститор закључује са Оператором система подстицаја и којим резервише количине електричне енергије у систему подстицаја.

Датумом закључења Предуговора наступа период резервисања количина електричне енергије у систему подстицаја који траје до остварења потпуног права на обавезан откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени или права на премију. Уједно, инвеститор стиче право да задржи резервисане количине на период утврђен Рјешењем о прелиминарном праву на подстицај и обавезу да у том периоду заврши изградњу постројења и прибави употребну дозволу.

Након истека периода резервације, инвеститору се оставља могућност да у року који не може бити дужи од **шест мјесеци** прибави Сертификат, Рјешење о праву на подстицај и закључи Уговор са Оператором система подстицаја.

Инвеститори који граде постројења снаге веће од 250 kW дужни су да прије потписивања Предуговора о подстицају претходно уплате новчани депозит или доставе банкарску гаранцију Оператору система подстицаја у висини од 2% од вриједности инвестиције која је исказана у студији економске оправданости, односно у пословним књигама власника постројења.

Новчани депозит и/или банкарска гаранција се враћају инвеститору ако производно постројење буде изграђено у року утврђеним Рјешењем о прелиминарном праву на подстицај и ако инвеститор прибави Сертификат.

Инвеститор губи депонована средства ако Рјешење о прелиминарном праву на подстицај буде укинато или престане важити из других разлога.

4.12.3. СЕРТИФИКАТ ЗА ПРОИЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ

ШТА ЈЕ СЕРТИФИКАТ ЗА ПРОИЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ?

Сертификат за производно постројење (Сертификат) је документ који се издаје као доказ да одређено производно постројење производи електричну енергију из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији на економски примјерен начин, уз заштиту животне средине и у којем је обезбјеђено адекватно мјерење свих енергетских величина.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА?

Надлежна институција за издавање Сертификата је **Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (РЕРС).**

ЗА КОЈА ПОСТРОЈЕЊА СЕ ИЗДАЈЕ СЕРТИФИКАТ?

Сертификат се издаје за следеће врсте постројења, без обзира на инсталисану снагу и квалификованост за остваривање подстицаја:

- 1) Постројење које користи енергетски потенцијал водотокова;
- 2) Постројење које користи енергију вјетра;
- 3) Постројење које користи енергију која се добија из биомасе;
- 4) Постројење које користи енергију која се добија из биогаса, гаса из постројења за обраду комуналног отпада и депонијског гаса;
- 5) Постројење које користи геотермалну енергију;
- 6) Постројење које користи неакумулисану сунчеву енергију (фотонапонске ћелије и соларно термоенергетско постројење);
- 7) Постројење које користи комбинацију више обновљивих извора енергије;
- 8) Когенеративна постројења.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА?

Захтјев за издавање Сертификата подноси се на прописаном обрасцу „ОБ.04.22“²² ако је ријеч о постројењу које користи обновљиве изворе енергије, а на обрасцу „ОБ.04.23“²³ ако је ријеч о ефикасном когенеративном постројењу.

²² Доступно на: http://www.reers.ba/sites/default/files/Prilog_2_Zahtjev_%28OIE%29%28OB.04.22%29.doc

²³ Доступно на: http://www.reers.ba/sites/default/files/Prilog_2_Zahtjev_%28EK%29_%28OB.04.23.%29.DOC

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Регистарски број дозволе за обављање дјелатности производње, када је за производно постројење прописана обавеза посједовања дозволе или изјава да је поднесен захтјев за издавање дозволе
2.	Важеће рјешење о упису у судски или други одговарајући регистар
3.	Одобрење за употребу производног постројења у складу са прописима о уређењу простора и грађењу
4.	Водоправни акти за производно постројење прибављени у складу са прописима о заштити и кориштењу вода
5.	Докази о испуњавању услова заштите животне средине (Рјешење о одобравању Студије утицаја на животну средину или Еколошка дозвола)
6.	Уговор о прикључењу и декларација о прикључку на дистрибутивну мрежу, односно уговор о прикључку и одобрење за прикључење на преносну мрежу, за новоизграђено производно постројење уколико је прикључено на електроенергетску мрежу
7.	Технолошка шема изведеног стања производног постројења са описом
8.	Једнополна шема изведеног стања производног постројења са евидентираним мјерним мјестима и наведеним подацима о мјерним уређајима на мјерним мјестима (тип, произвођач и серијски број)
9.	Докази да су у производном постројењу, у зависности од врсте производног постројења и његове намјене (производња електричне енергије ради испоруке у мрежу, производња за властите потребе, производња за властите потребе и испоруку у мрежу), на мјерним мјестима инсталирани мјерни уређаји којима се обезбјеђује: 1) мјерење и регистрација произведне електричне енергије која је испоручена у електроенергетску мрежу (нето произведена електрична енергија) и електричне енергије која је преузета са мреже, 2) мјерење и регистрација произведене електричне енергије на стезаљкама генератора (брuto произведена електрична енергија), 3) мјерење и регистрација електричне енергије утрошене за властиту потрошњу, 4) мјерење и регистрација електричне енергије утрошене као потрошња за властите потребе, 5) мјерење и регистрација утрошка примарне енергије, као и свих енергетских величина које су неопходне за прорачун уштеде когенеративног постројења на начин да је за свако мјерно мјесто идентификовано у шемама производног постројења достављеним као доказ под редним бројевима 7 и 8. ове табеле, неопходно доставити декларацију за мјерно мјесто која минимално мора да садржи податке о величини која се мјери, произвођачу уређаја, броју серије, опсегу мјерења, години уградње, верификацији и калибрисању и мјесту уградње.

	Једнополна шема достављена као доказ под редним бројем 8. ове табеле и декларације морају бити овјерене од стране оператора система чиме он потврђује да су: - обезбјеђена неопходна мјерења електричне енергије која су потребна за издавање сертификата за ту врсту производног постројења и његову намјену, - мјерна мјеста и мјерни уређаји инсталисани у складу са прописима који уређују ову област, - карактеристике мјерних уређаја у складу са захтјевима прописа који уређују област мјерења. Шеме постројења и декларације за мјерна мјеста која служе за мјерење осталих енергетских величина у производном постројењу (уtroшка примарне енергије и сл.) морају бити овјерене од лица или институција које за то посједује овлашћења од надлежног органа, а чиме потврђују да су: - обезбјеђена неопходна мјерења осталих енергетских величина која су потребна за издавање сертификата за ту врсту производног постројења и његову намјену, - мјерна мјеста и мјерни уређаји инсталисани у складу са прописима који уређују ову област, карактеристике мјерних уређаја у складу са захтјевима прописа који уређују област мјерења
10.	Уговор о концесији (ако је концесија потребна)
11.	Одобрење за грађење за енергетска постројења на биомасу и биогас, соларна постројења са фотонапонским ћелијама на објектима и постројења инсталисане снаге закључно са 250 kW која користе све видове обновљивих извора енергије или увјерење за грађење за ефикасна когенеративна постројења инсталисане снаге закључно са 250 kW
12.	Доказ о упису пројекта у регистар пројеката из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији код министарства надлежног за област енергетике
13.	Записници и рјешења надлежних инспекција и преглед активности које су проведене по рјешењима истих у задњој години или у привременом раду за нови или значајно реконструисани производни објекат
14.	Увјерење надлежног органа да подносиоцу захтјева или његовом законском заступнику не траје изречена мјера безбједности забране обављања дјелатности производње електричне енергије у производном постројењу за који се захтијева сертификат или заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности на основу одредби Кривичног закона Републике Српске, односно Закона о прекршајима Републике Српске
15.	Увјерење надлежног суда да се над подносиоцем захтјева не води ликвидациони поступак

ШТА РЕРС РАДИ У ПОСТУПКУ ИЗДАВАЊА СЕРТИФИКАТА?

По пријему захтјева, РЕРС прво прегледа захтјев и пратећу документацију ради утврђивања комплетности. Ако се утврди да захтјев није потпун, РЕРС ће тражити допуну у року од **30 дана**.

Захтјев се сматра комплетним када је уз попуњен образац захтјева поднесена сва пратећа документација према списку изнад.

Ако РЕРС утврди да је захтјев комплетан, о томе ће обавијестити подносиоца захтјева и јавност те ће обавјештење поставити на своју веб страницу, огласну плочу и објавити у најмање једним дневним новинама које су доступне на цијелој територији Републике Српске. Заинтересована јавност може доставити коментаре на захтјев у писаној форми. Заинтересована лица могу поднијети захтјев за стицање статуса умјешача од тренутка комплетирања захтјева.

РЕРС затим врши провјеру свих достављених података и по потреби врши преглед постројења и опреме, у циљу утврђивања испуњености критерија за издавање Сертификата.

Провјера се може обавити у било којој фази поступка од момента подношења захтјева до доношења коначне одлуке о захтјеву.

Уколико подносилац захтјева (инвеститор) не омогући провјеру или преглед постројења и опреме, РЕРС одбацује захтјев за издавање Сертификата.

У току поступка издавања Сертификата, те у овисности од пристиглих коментара и доказа, РЕРС може одлучити о одржавању јавних расправа.

Ако РЕРС оцијени да су испуњени сви критерији донијет ће коначну одлуку о додјели Сертификата на редовној сједници у облику Рјешења, чији је саставни дио Сертификат за производно постројење. Рјешење о издавању Сертификата за производно постројење доставља се подносиоцу захтјева и умјешачима ако их има.

Подаци о издатим Сертификатима уписују се у **Регистар Сертификата за производна постројења** који је доступан на веб страници РЕРС-а²⁴.

РЕРС ће **одбити** захтјев за издавање Сертификата у сљедећим случајевима:

- 1) Ако подносилац захтјева не испуњава критерије за издавање Сертификата;
- 2) Ако је подносиоцу захтјева изречена мјера безбједности забране обављања дјелатности производње електричне енергије у производном постројењу за који се захтјева Сертификат или заштитна мјера забране вршења позива, дјелатности или

²⁴ Доступно на: <http://www.reers.ba/lat/node/1320>

дужности на основу одредби Кривичног закона Републике Српске, односно Закона о прекршајима Републике Српске.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ВАЖЕЊА СЕРТИФИКАТА?

Сертификат за производно постројење издаје се на период важења од:

- **15 година** за хидроелектране, вјетроелектране и соларне електране;
- **5 година** за производно постројење које користи остале видове обновљивих извора енергије;
- **годину дана** за ефикасно когенеративно постројење.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ИЗЈАВИТИ ЖАЛБУ НА ОДЛУКУ РЕРС-а?

Не. Одлуке РЕРС-а су коначне што значи да против њих није дозвољено изјавити жалбу али се може покренути управни спор код надлежног Окружног суда у Требињу у року од **30 дана** од дана када инвеститор прими одлуку.

НАПОМЕНА: Прибављање Сертификата неопходан је услов за остваривање права на подстицај производње електричне енергије из обновљивих извора и за издавање гаранције о поријеклу електричне енергије.

4.12.4. ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ

ШТА ЈЕ ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈ?

Право на подстицај је **право на откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени** или **право на премију** за потрошњу за властите потребе или за продају на тржишту електричне енергије.

Право на подстицај утврђује се **Рјешењем о праву на подстицај**.

КО ЈЕ НАДЛЕЖАН ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Надлежна институција за одобравање права на подстицај је **Регулаторна комисија за енергетику РС (РЕРС)**.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА СТИЦАЊЕ ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Захтјев за стицање права на подстицај подноси се на прописаном обрасцу²⁵ који мора бити потписан и овјерен од стране инвеститора или лица овлаштеног за заступање. Захтјев се доставља путем препоручене поште или директно на протокол РЕРС-а.

Уз попуњен образац захтјева, инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Потврду о упису у Регистар пројеката
2.	Копију Сертификата за производно постројење које производи електричну енергију из обновљивих извора
3.	Употребну дозволу производног постројења којом се потврђује да је ријеч о ново производном постројењу
4.	Уговор о прикључењу на дистрибутивну мрежу и/или уговор о прикључку и одобрење за прикључење на преносну мрежу
5.	Регистар основних средстава (ако је примјенљиво)
6.	Аналитичка картица са историјским подацима о опреми (ако је примјенљиво)
7.	Докази да уграђене основне компоненте производног постројења нису раније кориштене (подаци о години производње; рачун о набавци или уговор са добављачем/произвођачем; атест и сл.)
8.	Изјаву одговорног лица подносиоца захтјева, овјерену код надлежног органа, којом под пуном материјалном и кривичном одговорношћу потврђује да уграђене основне компоненте производног постројења нису претходно уграђиване и кориштене
9.	Аналитичка евиденција средстава која су набављена путем донација или државне помоћи (исказани у складу са MPC 20) (ако је примјенљиво)
10.	Укупну вриједност инвестиције и укупну вриједност примљене државне помоћи (ако је примјенљиво)

²⁵ Доступно на:

http://www.reers.ba/sites/default/files/Prilog_1_Pravilnika_Podsticanje_Obrazac_zahdjeva_EK.doc и
http://www.reers.ba/sites/default/files/Prilog1_Pravilnika_podsticanje_Obrazac_zahdjeva_OIE.doc

11.	Изјаву одговорног лица подносиоца захтјева, овјерену код надлежног органа, којом под пуном материјалном и кривичном одговорношћу потврђује да за изградњу производно постројење за које подноси захтјев није примио државну помоћ (изјава се не доставља у случају када је државна помоћ примљена и када се достављају докази под 9. и 10.
-----	--

Сви пратећи документи се достављају у оригиналну или у овјереној копији.

ШТА РЕРС РАДИ У ПОСТУПКУ ОДОБРАВАЊА ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Након што инвеститор доставу РЕРС-у захтјев за одобравање права на подстицај, РЕРС утврђује комплетност захтјева. Захтјев се сматра комплетним када подносилац захтјева достави правилно попуњен образац захтјева, копију Сертификата и осталу пратећу документацију, у оригиналу или у форми овјерене копије.

РЕРС објављује обавјештење о пријему комплетираног захтјева на својој веб страници. Изузетно, РЕРС може одлучити да одржи јавну расправу у случају када оцијени да је потребно прикупити додатне доказе за доношење правичне одлуке о захтјеву за стицање права на подстицај.

О захтјеву за остваривање права на подстицај РЕРС одлучује на основу комплетираног захтјева и потврде за енергију коју прибавља од Оператора за подстицај, најкасније у року од **30 дана** од дана пријема комплетираног захтјева, осим у случају ако одлучи провести јавну расправу када се рок може продужити највише за додатних **30 дана**.

Уколико су испуњени сви критерији и услови за додјелу права на подстицај за производно постројење које производи електричну енергију из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији, РЕРС на редовној сједници доноси коначну одлуку о додјели права на подстицај у форми Рјешења.

У случају да је инвеститор већ раније остварио право на подстицај и жели да промијени врсту подстицаја, мора поднијети нови захтјев РЕРС-у.

КОЛИКИ ЈЕ РОК ТРАЈАЊА ПРАВА НА ПОДСТИЦАЈ?

Право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованој откупној цијени или право на премију додјељује на период до **15 година**.

НАПОМЕНА: Инвеститор који прибави Рјешење о праву на подстицај дужан је у року од 15 дана од дана пријема рјешења поднијети захтјев Оператору за подстицај за закључивање Уговора о гарантованом откупу електричне енергије или Уговора о премији.

4.12.5. УГОВОР О ОТКУПУ ИЛИ ПРЕМИЈИ

ШТА ЈЕ УГОВОР О ОТКУПУ / ПРЕМИЈИ?

Уговор о откупу електричне енергије или уговор о премији су уговори које инвеститор закључује са Оператором за подстицај након прибављања Рјешења о праву на подстицај.

Врста уговора зависи од одobreне врсте подстицаја:

- 1) Уговор о обавезном откупу електричне енергије по гарантованој откупној цијени за електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије;
- 2) Уговор о обавезном откупу електричне енергије по гарантованој откупној цијени за електричну енергију произведену у ефикасним когенеративним постројењима;
- 3) Уговор о премији.

Уговори се заснивају на подацима из Рјешења о одобравању права на подстицај.

Рок важења уговора о обавезном откупу електричне енергије, у току кога инвеститор има право на непромијењену гарантовану откупну цијену, утврђује се у Рјешењу о праву на подстицај.

Уговор о исплати премије закључује се на период трајања права на подстицај утврђен Рјешењем о праву на подстицај, при чему се висина премије редовно (у правилу једном годишње) усклађује одлуком РЕРС-а.

Типски обрасци свих уговора доступни су на веб страници Оператора система подстицаја²⁶.

²⁶ Доступни на: <http://ers.ba/podsticaj-proizvodnje-iz-obnovljivih-izvora-i-u-efikasnoj-kogeneraciji/>

4.13. РЕГИСТАР ПРОЈЕКТА

ШТА ЈЕ РЕГИСТАР ПРОЈЕКТА?

Регистар пројеката је јединствена евиденција о пројектима из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији који садржи податке о власнику пројекта и пројекту (локацију, тип постројења, техничке карактеристике и друге податке).

Регистар пројеката води **Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске**. Регистар пројеката служи за планирање и праћење испуњавања циљева дефинисаних у Акционом плану, а инвеститору (носиоцу пројекта) је **неопходан** у поступку остваривања права на подстицај.

У Регистру пројеката води се евиденција о сваком пројекту појединачно, а води се и збирни регистар за:

- 1) Пројекте у изградњи;
- 2) Изграђене пројекте;
- 3) Напуштене пројекте.

НАПОМЕНА: Законска обавеза инвеститора, односно носиоца пројекта је да изврши упис пројекта на обновљиве изворе енергије у Регистар пројеката у року од 30 дана од дана прибављања грађевинске дозволе, односно закључивања уговора о концесији или уговора о приватно/јавном партнерству.

У КОЈОЈ ФАЗИ ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА СЕ ВРШИ УПИС У РЕГИСТАР?

На дијаграму испод приказана је фаза и редослијед уписа у регистар пројеката у односу на локацијске услове, грађевинску дозволу и употребну дозволу. Упис у регистар пројеката у правилу слиједи поступак остваривања права на подстицај, с тим да, ако је ријеч о концесионом пројекту, онда се упис у регистар пројеката у изградњи врши одмах након закључења уговора о концесији или уговора о јавно-приватном партнерству.

ШТА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА УПИС У РЕГИСТАР ПРОЈЕКТА?

Упис у Регистар пројекта врши се на основу захтјева инвеститора односно власника пројекта.

Захтјев за упис у Регистар пројекта у изградњи подноси се поштом на прописаном обрасцу РП-1²⁷. Уз попуњен образац захтјева инвеститор је дужан приложити сљедећу документацију:

1.	Уговор о концесији или јавно приватном партнерству
2.	Рјешење о регистрацији правног лица, односно рјешење о регистрацији предузетника или увјерење о пребивалишту
3.	Студија економске оправданости
4.	Грађевинска дозвола
5.	Дозвола за изградњу електроенергетског објекта (енергетска дозвола), ако се издаје у складу са прописима којим се уређује област електроенергетике
6.	Еколошка дозвола, ако се издаје у складу са прописима из области заштите животне средине

За пројекте који су предмет концесије, достављају се документи под редним бројевима 1., 2. и 3.

За пројекте који нису предмет концесије достављају се документи под редним бројевима 2., 3., 4., 5. и 6.

Приложена документација доставља се у оригиналу или у овјереној копији.

Након уписа пројекта у Регистар пројекта, Министарство издаје **Потврду о упису у Регистар пројекта**.

КАКО СЕ ВРШЕ ИЗМЈЕНЕ У РЕГИСТРУ ПРОЈЕКТА?

У Регистар пројекта уносе се све измјене и допуне података о инвеститору (носиоцу пројекта) или пројекту.

Упис измјена и допуна у Регистру пројекта врши се на прописаном обрасцу РП-2²⁸.

²⁷ Доступно на: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mper/Documents/%D0%B7%D0%B0%D1%85%D1%82%D1%98%D0%B5%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%20%D1%83%D0%BF%D0%B8%D1%81%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%98%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D1%83%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80.docx>

²⁸ Доступно на: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mper/Documents/%D0%B7%D0%B0%D1%85%D1%82%D1%98%D0%B5%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D1%98%D0%B5%D0%BD%D1%83%20%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D1%83%D0%BD%D1%83%20%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B0.docx>

Инвеститор је дужан да у року од **15 дана** од дана настале промјене поднесе Министарству захтјев за измјену и допуну података у Регистру пројеката.

Уз захтјев за упис измјене или допуне података наводе се појединачне измјене и допуне, те прилажу одговарајући докази.

Након уписа пројекта у Регистар пројеката, Министарство издаје подносиоцу захтјева потврду о упису у Регистар пројеката, као и потврду о извршеном упису свих накнадних измјена и допуна.

ШТА НАДЛЕЖНИ ОРГАН РАДИ У ПОСТУПКУ УПИСА ПРОЈЕКТА У РЕГИСТАР ПРОЈЕКТА?

Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске прво провјерава да ли захтјев има одређених недостатака. Уколико уочи недостатке, тражит ће од инвеститора допуну захтјева.

Уколико инвеститор не отклони недостатке у предвиђеном року сматрат ће се да захтјев није ни поднесен.

По пријему уредног захтјева, пројекту се додјељује регистарски број који се уписује на регистарски омот, а у који се улаже примљена документација.

Министарство податке о пројектима уноси у збирни регистар пројеката, зависно од фазе реализације пројекта и исти је доступан на Интернет страници Министарства.